

SZAKDOLGOZAT

Iváncsicsné Arany Gabriella

2024

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Kaposvári Campus

**Közoktatási vezető és pedagógus-szakvizsga
szakirányú továbbképzési szak**

**Egy sajátos nevelési igényű gyermek integrált
oktatása-nevelése óvodapedagógus szemmel**

Belső konzulens: Tóth-Szerecz Ágnes

tanársegéd

MATE Kaposvári Campus/ Neveléstudományi Intézet

Készítette: Iváncsicsné Arany Gabriella

HY0ZE9

tagozat : levelező

Kaposvár

2024

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés.....	3
1.1. Témaindoklás.....	3
2. A gyermek integrált oktatása-nevelése , elméleti és gyakorlati háttere.....	6
2.1. Az óvodai nevelés törvényi háttere.....	6
2.2. SNI, BTMN fogalma, integráció a köznevelésben.....	7
2.3. A szakértői bizottság munkája.....	9
2.4. Eset ismertetése.....	13
2.5. Jelenlegi állapot.....	19
2.6. Interjú a gyógypedagógussal, logopédussal.....	21
2.7. Eredmények és értékelésük.....	23
2.8. Következtetések és javaslatok.....	26
3. Összefoglalás, összegzés.....	28
4. Felhasznált irodalom, források.....	30
5. Mellékletek.....	33

1. Bevezetés

1.1. Témaindoklás

Szakedolgozatom összeállításánál a szakmai sokszínűségre törekedtem. Pályám első pillanataitól kezdve, napjainkon át, a jövőbeli elképzeléseimet felhasználva szeretnék átfogó betekintést adni a szakmával, szakmámmal kapcsolatos pedagógiai tevékenységem tervezésébe, szervezésébe, megvalósításába. Milyen módon tudom elősegíteni a gyermekek, tanulók személyiségfejlődését, valamint jómagam is milyen szakmai fejlődést elősegítő tanulási folyamaton megyek keresztül.

„ Egy gyerek élete olyan, mint egy papírlap, melyen minden arra járó nyomot hagy.” (kínai közmondás)

Egy számomra nagyon kedves idézettel és fontosnak tartott nézeteket tartalmazó mondattal szeretném kezdeni szakedolgozatomat. Mindig is pedagógus, szerettem volna lenni. A csurgói Csokonai Vitéz Mihály Gimnázium és Óvónőképző Szakközépiskolába kerültem az óvónői tagozatra, 1993-ban érettségiztem, majd sikeres felvételi vizsgát tettem a kaposvári Csokonai Vitéz Mihály Tanítóképző Főiskolára. Az intézmény már akkoriban is kiemelkedő szerepet játszott a pedagógusképzésben. Az ott eltöltött három év valóban tartalmas volt. Magas színvonalú előadások, foglalkozások; kitűnő elméleti képzés; megvalósítás centrikus gyakorlati munka – ez volt a jellemző a tanítói képzésre. 1996. júniusában szereztem meg itt a tanítói diplomámat. 1997. őszén újabb, immár óvodapedagógus, majd 2004. júniusában gyógypedagógus diplomával lettem gazdagabb. 2023. decemberében szakvizsgázott gyógypedagógus lettem, jelenlegi célom a közoktatási vezető szakvizsga megszerzése.

A szakmámat hivatásnak tartom. Úgy gondolom, hogy ezt csak így lehet jól csinálni, mert aki pedagógusként dolgozik, gyermekekkel foglalkozik, annak elhivatottnak kell lennie. Nagy hatással vagyunk a felnövekvő generációra, és azt csak szívvel- lélekkel lehet csinálni. A képzéssel kapcsolatosan a legfőbb elvárásom az volt, hogy új kollégákkal való találkozás során bővíthessem szakmai tudásomat, tapasztalatainkat megbeszéljük, és problémáinkra megoldást találjunk. Fontosnak tartom azonban azt is, hogy folyamatosan tovább képezsem magam, valamint részt vegyek a számomra előírt pedagógus továbbképzéseken. A sajátos nevelési igényű gyermekek integrációs pedagógusa szakterületen szakvizsgára felkészítő szakirányú továbbképzésre egyrészt azért esett a választásom, mert tanulásban akadályozottak pedagógiája szakos gyógypedagógusként végeztem, így tantárgyi beszámítások miatt 1 év alatt végezhettem el a kurzust, valamint foglalkoztam egy óvodás SNI-s gyermekkel, és gondoltam segítséget nyújt az új ismeretszerzés.

Előző munkakörömben a foglalkoztatásom feltétele volt a pedagógus szakvizsga megszerzése. Ezt törvény is szabályozza, bár számomra nem volt kérdés a szakmai fejlődés, naprakész tudás megszerzése, ami szintén motivált e döntésemben. A törvény előírásával szemben úgy gondolom, hogy a mai gyorsan fejlődő világban elengedhetetlen az új ismeretek megszerzése, azok beépítése mindennapi munkánkba, és hasznosítása a felnövekvő nemzedék nevelésében, oktatásában.

Jelenlegi szakvizsgám megszerzését az óvodai intézményvezető-helyettesi munkakör betöltése motiválta. Lehetőség esetén pályázni szeretnék a nyáron újonnan megnyíló összevont bölcsőde-óvoda (Zákány Napsugár Óvoda, Babóca Bölcsőde és Konyha) intézményvezetői posztjára.

1. ábra: Zákány Napsugár Óvoda és Konyha

(Forrás: saját forrás)

A sajátos nevelési igényű óvodás gyerekek száma az elmúlt években folyamatosan emelkedő tendenciát mutatott. A többségi intézményekben integráltan nevelt gyermekek száma is nőtt. *Központi Statisztikai Hivatal* (2023) adatai alapján 92,8 ezerről 97,3 ezerre nőtt egy év alatt a sajátos nevelési igényű gyerekek száma.

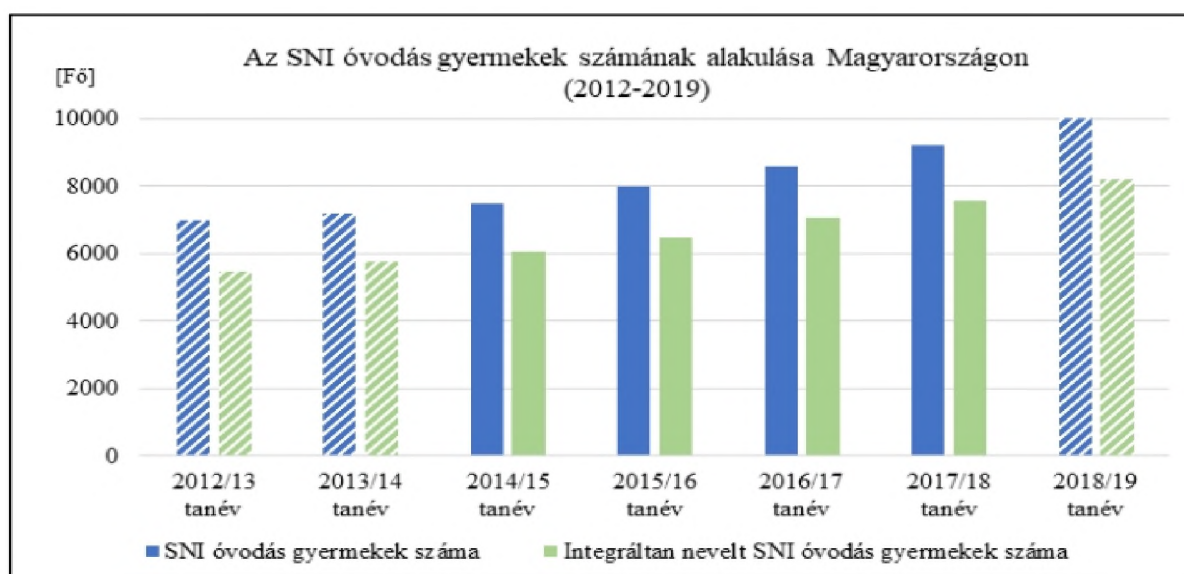
Évente látható a növekvő tendencia, de a 2021/2022-es tanévre a megszokottnál nagyobb mértékű volt az emelkedés. A KSH adatai szerint a legnagyobb arányban a súlyos tanulási zavarral rendelkező gyerekek száma nőtt, az előző tanévben 45,3 ezren küzdöttek ilyen problémával.

A KSH szerint a növekedés részben a diagnosztikai állapotfelmérési eszközök korszerűsödése miatt történt, de csak ezzel nem lehet ekkora emelkedést magyarázni. Sokkal nagyobb szerepe lehet a hatéves kortól a kötelező beiskolázásnak, az iskolaérettségi vizsgálatok

megszigorításának, ami miatt sok kisgyermek éretlenül kerülhetett be az iskolába és nem kapott megfelelő fejlesztő oktatást. A helyzetükön a hónapokig tartó online oktatás is ronthatott.

A 2018-as törvénymódosítás is szerepelhet az okok között, amely kimondja, hogy a tanulási nehézségekkel küzdő diákok felmentésben részesüljenek az osztályozás alól egyes tantárgyak esetében, de a növekvő szakemberhiány (gyógypedagógus, pszichológus) is az okok között van. A sajátos nevelési igényű gyermekek különböznek az ép társaiktól, emiatt kiemelt figyelmet igényelnek. Nevelésük, oktatásuk a szakértői bizottság véleménye alapján történik gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai nevelési-oktatási intézményben vagy a többi gyermekkel, tanulóval együtt többségi intézményben.

Az óvodai nevelésben a sajátos nevelési igényű gyermekekénél fontos a differenciálás, a speciális fejlesztő eljárások alkalmazása, valamint a szakértői vélemény alapján a kiegészítő terápiás célú pedagógiai eljárások megléte.

2. ábra: Az SNI gyermekek számának alakulása Magyarországon 2012-2019 között
(Forrás: KSH oktatási adatai alapján)

„A Központi Statisztikai Hivatal 2015 áprilisában közzétett oktatási adatai alapján a 2014/2015-ös tanévben óvodai nevelésben 321 500 gyermek vett részt. A sajátos nevelésiigényű óvodás gyermekek száma közel 7500 fő, többségük (81 %) integrált nevelésben részesült.”¹

¹Központi Statisztikai Hivatal

>URL:<https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/oktat/oktatas1415.pdf> [2024.03.25.]

2. A gyermek integrált oktatása-nevelése, elméleti és gyakorlati háttere

2.1. Az óvodai nevelés törvényi háttere

A 2011. évi CXCV. Köznevelési törvény célja és alapelvei: „A törvény célja olyan köznevelési rendszer megalkotása, amely elősegíti a gyermekek, fiatalok harmonikus lelki, testi és értelmi fejlődését, készségeik, képességeik, ismereteik, jártasságaik, érzelmi és akarat tulajdonságaik, műveltségük életkori sajátosságaiknak megfelelő, tudatos fejlesztése révén, és ezáltal erkölcsös, önálló életvitelre és céljaik elérésére, a magánérdeket a köz érdekeivel összeegyeztetni képes embereket, felelős állampolgárokat nevel. Kiemelt célja a nevelés-oktatás eszközeivel a társadalmi leszakadás megakadályozása és a tehetséggondozás.”²

„A nevelési-oktatási intézmények pedagógiai kultúráját az egyéni bánásmódra való törekvés, a gyermek, a tanuló elfogadása, a bizalom, a szeretet, az empátia, az életkornak megfelelő követelmények támasztása, a feladatok elvégzésének ellenőrzése és a gyermek, tanuló fejlődését biztosító sokoldalú, a követelményekhez igazodó értékelés jellemzi.”³

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók közé soroljuk:

- különleges bánásmódot igénylő
- sajátos nevelési igényű
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő
- kiemelten tehetséges
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű
- tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló.

Az óvoda a gyermek hároméves korától kezdve a tankötelezettség kezdetéig foglalkozik a gyermekkel, ahol az iskolai nevelés-oktatásra készíti fel. Az óvodába felvételt nyerhet az a gyermek is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti.

A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson kell, hogy részt vegyen. A szülő kérelme alapján a gyermek érdekét szem előtt tartva, annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek a negyedik életévét betölti, különös méltánylást

² 2011. évi CXCV. Törvény a Nemzeti Köznevelésről (2011) 1. § (1)
>URL:<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100190.tv> [2024.03.26.]

³ 2011. évi CXCV. Törvény a Nemzeti Köznevelésről (2011) 1. § (3)
>URL:<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100190.tv> [2024.03.26.]

érdemlő esetben kérelem alapján annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek az ötödik életévét betölti a Kormány rendeletében kijelölt szerv felmentheti a gyermeket az óvodai foglalkozáson való részvétel alól. Ennek feltétele lehet a gyermek családi körülményei, sajátos helyzete. Ilyenkor az eljárásban szakértőt kell meghallgatni, az óvodavezető vagy a védőnő, továbbá tartós gyógykezelés alatt álló gyermek esetében szakorvos rendelhető ki. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek esetében a kérelem a tárgyév április 15. napja után is benyújtható. Ennek az eljárási határideje ötven nap.

2.2. SNI, BTMN fogalma, integráció a köznevelésben

A 2011. évi CXCV. Törvény a Nemzeti Köznevelésről (2011) a kiemelt figyelmet igénylő tanulókat két fő kategóriába sorolja, a különleges bánásmódot igénylő tanulók csoportjára valamint a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók csoportjára.

A különleges bánásmódot igénylő tanulói csoporton belül három kategóriát különítünk el:

- a sajátos nevelési igényű (továbbiakban SNI)
- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (továbbiakban BTMN)
- a kiemelten tehetséges tanulók körét.

A 2011. évi CXCV. Törvény a Nemzeti Köznevelésről (2011) szerint *sajátos nevelési igényű* az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az alábbi nyolc csoport valamelyikébe sorolható:

- mozgásszervi
- érzékszervi (látási, hallási)
- értelmi fogyatékos
- beszédfogyatékos
- több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos
- autizmus spektrum zavarral
- egyéb pszichés fejlődési zavarral
- súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral küzd.

„A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani.”⁴

⁴ A sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő tanulók jogainak érvényesítése

>URL:<https://www.oktbiztos.hu/ugyek/jelentes2020/jogerv.html> [2024.04.06.]

A szülő feladata kiválasztani gyermeke számára a megfelelő nevelési-oktatási intézményt az illetékes szakértői bizottság szakértői véleménye alapján, figyelembe véve azok igényeit, lehetőségeit, elvárásait.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTMN) gyermek/tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek/tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítva jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartás-szabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített, vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek. Fejlesztő foglalkozásra jogosultak.

Kiemelten tehetséges tanuló az, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

A pedagógiában sokat emlegetett *integráció* fogalma a gyógypedagógia tudományterületről származik, melynek célja a fogyatékos gyermekek normál fejlődésű társaikkal való együttnevelése.

Az integráció fogalma a Magyar Értelmező Kéziszótár (1989) definíciója szerint a különálló részeknek valamely nagyobb egészbe, egységbe való beilleszkedését, beolvadását jelenti.

„Az integráció a nevelésben és a pedagógiában a fogyatékkal élő, akadályozott és az ép egyének közös élet- és tanulási térben végbemenő együttnevelését, oktatását és képzését jelenti, ezáltal minden résztvevőnek optimális fejlődési lehetőséget biztosít. Az integrált nevelés a köznevelésben az esélyteremtés, az esélyegyenlőtlenségek csökkentésének eszközeként értelmezhető. Az integráció a szakértői vélemény figyelembevételével mindenki számára nyitottá teszi a nevelési-oktatási intézményeket a tapasztalható eltérő képességektől függetlenül.”⁵

„Az integrált nevelés-oktatásnak hazánkban különböző típusai alakultak ki, amelyek a következők:

- lokális vagy fizikai integráció: sajátos nevelési igényű és az ép gyermekek közös épületben vannak, de gyakorlatilag semmilyen kapcsolat nincs közöttük
- szociális integráció: a fogyatékos gyermekekből álló csoportot egyesítik kortársaival az óvodai foglalkozásokon vagy tanítási órákon kívüli időben
- funkcionális integráció (részleges, illetve teljes): nem választják szét a gyermekeket az

⁵Az óvodapedagógus feladata a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésében (2013)

>URL:http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/Az_ovodapedagogus_feladata_a_sajtos_nevelsi_igny_gyermekek_nevelsben/szegregci_s_integraci_fogalmnak_rtelmezse.html [2024.03.14.]

óvodai foglalkozásokon vagy a tanórákon, hanem együtt fejlesztik őket

- spontán integráció: hiányzik a tudatos, tervszerű fejlesztés
- fordított integráció: ilyenkor a nem fogyatékos gyermeket fogadja be valamilyen speciális intézmény.”⁶

Az integráció minőségileg két különböző szinten valósulhat meg:

- az egyik a fogadás vagy egyszerű integráció: a szűkebb értelemben használt fogadás (integráció) értelmében a gyermeket úgy fogadják a többségi intézményben, hogy igazán nem ismerik a gyermek sajátos vonásait
- a másik a befogadás vagy inklúzió: jelentősen fejlettebb szint, az óvodai nevelés megvalósítása esetén a befogadó intézmény teljes mértékben fel van készítve a sajátos nevelési igényű gyermek fogadására.

2.3. A szakértői bizottság munkája

A pedagógiai szakszolgálat a szülő és a pedagógus nevelő munkáját, valamint a nevelési-oktatási intézmény feladatainak ellátását segíti.

Feladatai közé tartoznak:

- gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás
- szakértői bizottsági tevékenység
- nevelési tanácsadás
- logopédiai ellátás
- továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás
- konduktív pedagógiai ellátás
- gyógytestnevelés
- iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás
- kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása.

A pedagógiai szakszolgálatok feladatainak, működési feltételeinek, feladatai ellátásának részletes szabályait a köznevelésért felelős miniszter rendeletben állapítja meg.

A szakértői bizottsági tevékenység célcsoportjai:

- a gyermek, tanuló (kliens) és kiskorúsága esetén a szülő
- gyermek fejlődésében szerepet játszó környezet
- a család
- a gyermek problémáját észlelő közösségek (intézmények)

⁶ Az óvodapedagógus feladata a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésében (2013)

>URL:http://www.jgyph.hu/mentorhalo/tananyag/Az_ovodapedagogus_feladata_a_sajtos_nevelsi_igny_gyermekek_nevelsben/szegregci_s_integraci_fogalmnak_rtelmezse.html [2024.03.14.]

- az állapot felmérését végző szakemberek: szakvizsgázott és szakirányú végzettséggel rendelkező gyógypedagógusok, szakvizsgázott pszichológusok, konduktorok, szakirányú végzettséggel rendelkező orvosok
- a gyermek ellátásában részt vevő pedagógusok, gyógypedagógusok, konduktorok, pszichológusok
- az ellátó intézmények vezetői
- a tágabb személyi, környezeti tényezők (az egészségügyi, a gyermekvédelmi rendszerek, a társszakszolgálatok, az oktatás-nevelés és irányító szervei, valamint háttérintézményei, a támogató civil szervezetek).

Közvetett partnerek a gyermekjóléti szolgálatok, a megyei egészségbiztosítási pénztár családtámogatási és útiköltség-térítéssel foglalkozó részlegei, az érdekvédelmi szervezetek, egyesületek, társintézmények.

A köznevelési törvény szerint a *szakértői bizottsági szolgáltatásra jogosultak köre*:

- 0–3 éves gyermekek, akiknél a korai fejlesztés szükségességének megállapítása a cél
- 3 évtől a tankötelezettség megkezdésig tartó korosztály gyermekei, akik óvodai nevelésre jogosultak
- a tanköteles korú gyermekek
- a köznevelési rendszerben nappali tagozatos tanulói jogviszonnyal rendelkező gyermekek, tanulók.

A *szakértői bizottsági tevékenység végzésére* jogosult személyek:

- pedagógus szakvizsgával rendelkező gyógypedagógus, gyógypedagógiai tanár
- klinikai, pedagógiai (óvoda/iskola) vagy tanácsadó szakpszichológusi végzettséggel rendelkező pszichológus
- konduktori (óvodai, iskolai) végzettséggel rendelkező személy.

A gyógypedagógus kompetenciái:

- anamnézis felvétele
- teljesítmény vizsgálata
- tágabb szociális, kulturális, nyelvi környezet befolyásoló szerepének vizsgálata
- fogyatékoságok meglétének feltérképezése
- különleges figyelem és bánásmód szükségességét gyógypedagógiai vizsgálati eszközökkel (mozgás, rajz, játék megfigyelése különböző helyzetekben, beszéd, általános tájékozottság, iskolai képességek, iskolai teljesítmények)
- intézményi lehetőségeket

- vizsgálja és megítéli a felzárkóztatás lehetőségeit, meghatározza a sajátos nevelési igény fennállását, vagy elveti azt, konkrét javaslatot tesz a pedagógus, gyógypedagógus által alkalmazandó fejlesztési, nevelési tennivalókra
- biztosítja a kapcsolattartást a különleges bánásmódot igénylő gyermekeket ellátó intézményekkel, szakemberekkel
- segítséget nyújt az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez, az egyéni bánásmód érvényesüléséhez
- részt vesz a végső vélemény megalkotásában, a szakértői vélemény megírásában, amelyet aláírással hitelesít.

A diagnosztikus eszközök közül kiemelném a leggyakrabban használtakat:

- fejlődési skálák
- átfogó intellektuális képességet vizsgáló eszközök
- tanulási alkalmasságra irányuló eljárások rendszere
- személyiség, pszichés funkciókörök vizsgálata
- részképességek területeire irányuló megfigyelések
- munkaalkalmasságot vizsgáló eljárások
- egyéb megfigyelési eszközök.

A szakértői bizottsági feladatok két fő eleme:

- Állapotmegismerés: a gyermek/tanuló erősségeinek és gyengeségeinek felmérésére, melynek eredménye: beavatkozási javaslat.
- Beavatkozás: az ellátás hatását ellenőrző tevékenység, a gyermek fejlődésének dokumentálása, a fejlődés nyomon követése, illetve befejezése.

„A szakértői vélemény a szakértői vizsgálati iratanyagok legfontosabb dokumentuma, amely a kliens (gyermek, tanuló) életét, pedagógiai pályafutását befolyásolja.

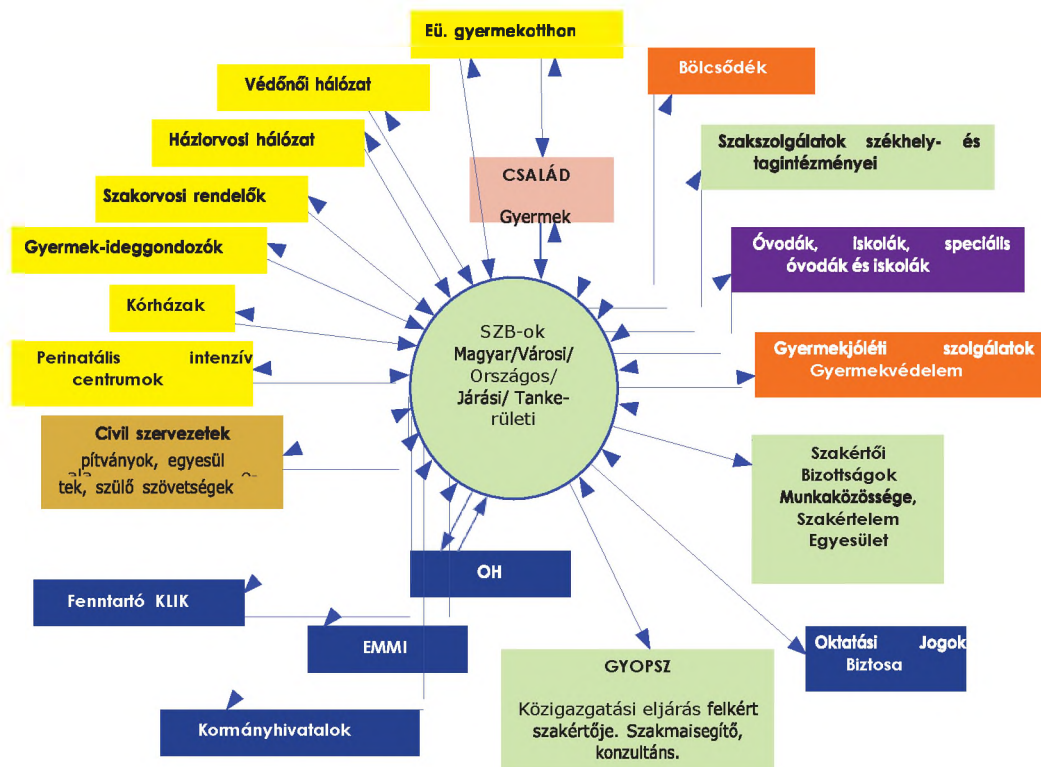
Tartalmát és formáját tekintve a következő részekből áll:

- a gyermeket azonosító adatok
- a vizsgálat előzménye
- a jelen vizsgálatot megelőző ellátás feltételei
- anamnézis
- gyógypedagógiai, pszichológiai vizsgálatok eredményei
- megállapítások, javaslatok tétele
- összegző indoklás

- egyéb javaslatok.”⁷

A *megyei szakértői bizottság* koordinációs feladatai közé tartozik a tartalmi és operatív feladatok, eljárások kidolgozása, valamint a speciális diagnosztikai feladatok.

A szakértői bizottságok *kapcsolati hálója*:

3.ábra A szakértői bizottságok kapcsolati hálója

(Forrás: A szakértői bizottsági tevékenység protokollja Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft., Budapest 2015)

⁷Gyógypedagógiai pszichodiagnosztika. A szakértői vélemény kialakítása, tartalma>URL:http://www.jgyph.hu/mentorhalo/tananyag/Gyogypedagogiai%20pszichodiagnosztika/131a_szakrti_vlemny_kialakitsa_tartalma.html[2024.03.26]

2.4. Eset ismertetése

Az esettanulmány, esetismertetés, mint módszer a társadalomtudományok egyik kutatási módszere, általánosító vagy vizsgáló hipotézis lehet.

„Az esettanulmány célja a valamilyen szempontból különleges egyed komplex, átfogó, az eseményeket és cselekvéseket összefüggéseikben szemléltető bemutatása.”⁸

Az eset ismertetése kapcsán váljon nyilvánvalóvá a bemutatott személy életútja, jelenlegi állapota, fejlődése, a komplex segítő munka megvalósulása. Tartalmaznia kell az egyén sajátosságait, objektívnek kell lennie (külső szemléletűnek, nem befolyásolhatják személyes érzelmeink), választ kell adnia a felvetésre, érthetőnek kell lennie mindenki számára.

Fő elvei:

- komplexitás
- a teljes folyamat része
- racionális.

„Az esetismertetés struktúrája:

- a. Bevezetés
- b. Az eset leírása
- c. Az első találkozás leírása
- d. A probléma- feladat-nehézség körülhatárolása, a sajátosságok bemutatása
- e. Élettörténeti adatok leírása
- f. Segítő munka folyamatának leírása
- g. Összefoglalás, értékelés”⁹

Szakedolgozatom témájaként egy sajátos nevelési igényű óvodás gyermeket szeretnék bemutatni, akivel először a 2022-2023-as tanévben találkoztam, mint gyógypedagógus. Ebben az évben a Somogy Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Csurgói Tagintézményében dolgoztam gyógypedagógusként. A zákányi Napsugár Óvoda ellátása a körzetemhez tartozott. Fejlesztő foglalkozásokon találkoztam először a gyermekkel (egyéni fejlesztésben részesült), aki akkor BTMN-es státusszal rendelkezett, valamint logopédiai ellátásban részesült. Kezdetben távolságtartó volt, de folyamatosan a bizalmába fogadott, és nagyon személyes, közvetlen kapcsolat alakult ki az év folyamán, ami a mai napig is tart. Zárkózottságából adódóan kevés

⁸Dr.Mayer Péter: Esettanulmány készítés módszertana

>URL:https://www.google.com/search?q=esettanulm%C3%A1ny&oeq=esettanulm%C3%A1ny&gs_lcrp=EgZjaHJvbWUyCQgAEUUYORiABDIHCAEQABiABDIHCAIQABiABDIHCAMQABiABDIHCAQQABiABDIHCAUQABiABDIHCAYQABiABDIHCACQABiABDIHCAGQABiABDIHCAkQABiABNIBCDYxNTVqMG03qAIAsAIA&sourceid=chrome&ie=UTF-8 [2024.04.04.]

⁹ Tóth-Szerecz Ágnes: Esettanulmány, esetismertetés

embert enged magához, ami ily módon szerencsésen alakult, mivel a mai napig bármi probléma esetén csak az engem fogad el, és tartja be az utasításaimat.

Változást a 2023-2024-es tanév hozott, amikor munkahelyet váltottam, és a Zákány Napsugár Óvoda óvodapedagógusa lettem. Azóta óvodapedagógusként foglalkozom vele, a „Méhecske csoport”-ba jár, ahol 16 gyermekkel együtt nevelődik. Azóta SNI státuszt kapott, így fejlesztő foglalkozásokon utazó gyógypedagógus foglalkozik vele heti 1 alkalommal, valamint logopédiai terápiája folyamatban van. Az SNI és a logopédiai ellátást ugyanaz a kolléganő biztosítja, így neki is egyszerűbb az alkalmazkodás.

Miért őt választottam? A kiválasztott kisfiúval 2022. szeptember óta foglalkozom, ahogy említettem, akkor, mint gyógypedagógus, 2023. szeptember óta, mint óvodapedagógus. Különleges kapcsolat alakult ki köztünk. Az őt nevelő óvónővel, dajkákkal, vele foglalkozó gyógypedagógus-logopédus kolléganővel heti rendszerességgel megbeszéléseket tartottunk, hogyan tudjuk segíteni fejlődését, beilleszkedését, és ezen nagyon fontos információk segítségével nyomon követtem, illetve jelenleg folytatom óvodai oktatását-nevelését.

Csoportprofil: az óvodás csoportról a következőket kell tudni. 16 gyermek jár a „Méhecske” csoportba, mely részben osztott vegyes (középső-nagy) csoport. Ebből 5 fő középsős (ebből 1 lány), 11 fő nagycsoportos (ebből 6 lány), de 3 gyermek marad még egy évet óvodában (mindhárom gyermek fiú). A lányok száma 7 (6 nagycsoportos), a fiúké 9 (5 nagycsoportos). A csoportba 2 fő halmozottan hátrányos helyzetű, ebből az egyik gyerek nevelőszülőknél nevelkedik, jelenleg tart az örökbefogadási eljárás.

A csoportban erős a belső kohézió, amely oda-vissza működik. A középsősök bátran bekapcsolódnak a nagyok feladataiba, akik szívesen segítenek nekik, ezzel sikerélményhez jutnak. Ugyanakkor ez erősíti a nagycsoportosok felelősségtudatát. Az egymásra történő figyelés érzelmi attitűdje az integráció egyik fontos eleme. Ezen okból kifolyólag működtetjük az intézményi IPR-t (Integrált Pedagógiai Rendszert) is.

A nevelés-oktatásban való integráció a speciális nevelési szükségletű gyermekek beilleszkedését jelenti a többségi intézménybe járó gyermekek közé.

Beszélhetünk lokális, szociális és funkcionális integrációról. Jelen esetben funkcionális integrációról beszélünk, hiszen a kisfiú esetében az együttnevelés a nap egészében megvalósul, bizonyos esetekben (heti 1 alkalommal történő egyéni fejlesztés) fordul elő elkülönítés, viszont minden egyéb idejét együtt tölti társaival.

Nagyon fontos az integráció szempontjából az óvodapedagógus és a gyógypedagógus együttműködése.

„Sajátos nevelési igényű (továbbiakban SNI) gyermeknek minősül az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján valamilyen zavarral küzd:

- mozgásszervi
- érzékszervi
- értelmi
- beszéd fogyatékoság
- halmozottan fogyatékos
- autizmus spektrum zavarral küzdő
- egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem-, magatartásszabályozási zavar) küzd.”¹⁰

Pedagógiai munkánk során elengedhetetlen tevékenység differenciálás. Ez egyfajta pedagógiai érzékenység a gyerekek közötti különbségekre, és e különbségekhez illeszkedő, azokból kiinduló és azokra épülő pedagógiai gyakorlat. A differenciálás célja, hogy minden gyerek önmaga lehetőségeihez megfelelően fejlődjön, sikeres legyen a tanulási folyamatban, képes legyen önálló munkára és együttműködésre egyaránt. Ebben az esetben a gyermek igénye kielégítésére, motivációjának fenntartására számottevő szerepet játszik a mindennapi differenciálás.

A gyermek -X.Y.- Budapesten született, jelenleg nagycsoportos, 7;0 éves óvodás. Zákányban él családjával, édesanyjával és édesapjával, valamint két testvérével. A fiútestvér 13, a lánytestvér 5 éves. Az édesapa rendelkezik stabil munkahellyel (vasúton dolgozik), az édesanya közfoglalkoztatott egy iskolai konyhán.

A kisfiú problémamentes terhességből, a terhesség 39. hetében 3450 g súllyal, császármetszéssel született. Az édesanya elmondása szerint mozgás- és beszédfejlődése sajátosan alakult. A mászás és kúszás folyamata elhúzódott, kapaszkodva lépegetni 1 éves kor után kezdett, biztos járása 1,5 évesen alakult ki. Beszédfejlődésében jelentős lemaradás volt megfigyelhető, 3 évesen kezdett el összefüggően beszélni. Az óvodát 3 évesen kezdte Budapesten, de a beszoktatást követően pár hónappal vidékre költöztek, ahova jelenleg is jár óvodába. Közösségbe való beilleszkedése nehezített volt, ebben szerepe volt a járvány okozta intézménybezárásnak is.

Első szakértői vizsgálatát szülővel egyetértve óvodája kezdeményezte a Somogy Megyei Pedagógiai Szakszolgálat (továbbiakban SMPSZ) Csurgói Tagintézményénél, nagycsoportos óvodás korában, 5;0 évesen, 2022. márciusában. Erre a vizsgálatra szülő és óvodapedagógus

¹⁰Közzszoalgalati Online Lexikon-Sajatos Nevelési Igény
>URL:<https://lexikon.uni-nke.hu/szocikk/sajatos-nevelesi-igeny/> [2024.04.04.]

közös megegyezése során került sor társas szorongás, beilleszkedési nehézségek, túlzott mozgékonyságának, alacsony szintű koncentrációs képessége miatt.

Ekkor a gyermek beilleszkedési-, tanulási-, magatartási- nehézséggel küzdő (továbbiakban BTMN) státuszt kapott. A megállapításokban szerepelt, hogy: „Fejlettsége és érdeklődési köre elmarad az életkorától. A nagymozgás fejlettsége életkori átlagának megfelelő. Finommozgás fejlettsége, valamint, adaptációs- és gondolkodási képessége életkori átlagtól elmarad. Befogadó és kifejező nyelvi képessége életkori átlagtól elmarad. Érzelmeit, szükségleteit nehezen tudja kifejezni. Ha nem az ő akarata érvényesül, szintén agresszív, dobálja és rongálja az eszközöket, játékokat. Láthatóan a szülőnek vannak eszközei, amelyekkel próbálja kezelni a helyzetet. X.Y. egészséges személyiségfejlődése érdekében szükséges a szülők folyamatos támogatása, nevelési tanácsadása, javaslatokkal való ellátása. A kisfiú gyógypedagógiai fejlesztése és pszichológiai támogatása elengedhetetlenül szükséges a továbbiakban.”¹¹

A szakértői bizottság javaslata kiscsoportos fejlesztő pedagógiai ellátás biztosítása, pszichológiai ellátás megkezdése volt.

Fejlesztendő területek között szerepelt:

- beszéd- és nyelvi fejlesztés
- grafomotorika, finommotorika fejlesztése
- tájékozódás testen térben, síkban
- kognitív képességek, gondolkodási funkciók fejlesztése
- monotonia tűrés növelése, agresszió kezelése
- érzelmi kifejezőképesség fejlesztése.

Jelen szakértői vélemény 2022-2023. tanév végéig volt érvényes. Ekkor került gyógypedagógiai fejlesztésem alá 2022. szeptembertől 2023. júniusig. Felülvizsgálatára 2023. márciusában került sor.

A vizsgálat eredménye azonban indokolta az eljárás folytatását: „*Jelen vizsgálati eredmények alapján a gyermek átlagos övezet, alsó határához közelítő intelligenciaszint mellett egyenetlen teljesítményt mutatott. Jelentős elmaradást tapasztaltunk az adaptív viselkedés, figyelmi funkciók, a kognitív és nyelvi képességek területein egyaránt. Felmerült az eltérő fejlődésmenet, sajátos nevelési igény (esetleg autizmus) gyanúja...*”¹² – áll a szakértői véleményben.

Így került a SMPSZ Megyei Szakértői Bizottság elé sajátos nevelési igény megállapítására, illetve kizárására. A vizsgálatra 2023.06.14-én került sor.

A vizsgálatot végző gyógypedagógus így jellemezte a kisfiút: „X.Y. a kétszemélyes vizsgálati helyzetbe a pszichológiai vizsgálat során alig-alig illeszkedik be, együttműködése rövid ideig

¹¹ Szakértői vélemény járási szintű szakértői bizottság vizsgálatáról (2022)

¹² Szakértői vélemény járási szintű szakértői bizottság vizsgálatáról (2022)

tart, ezt követően kilép a vizsgálati helyzetből, feladathelyzetbe ezután már nem hozható. Szabály-és feladattudata kialakulatlan. Feladattartása egyenetlen. Monotónia tűrése gyengébb. Figyelme könnyen terelődő. A vizsgálat során fokozott motoros nyugtalanság jellemzi. Feladatvégzés helyett a vizsgáló helyiség játékaik keltik fel érdeklődését... A siker, dicséret nem motiválja.”¹³

Több pszichológiai (Explorációs beszélgetés, megfigyelés, WISC-IV intelligenciateszt, GOODENOUGH-féle rajzteszt, Bender-A próba, DOLL-féle Vineland Szociális Érettségi Skála, Q-CHAT kisgyermekkorai autizmus kérdőív, Gxermek Hiperkinetikus Zavar Kérdőív, beszédvizsgálat, Lörík-Ajtony-Palotás-Pléh (LAPP) aktívszókincs-vizsgáló eljárás) és pedagógiai (grafomotoros készség, mennyiségi gondolkodás, általános tájékozottság vizsgálata) vizsgálatot is elvégeztek a gyermekén.

A vizsgálati eredmények átlagostól elmaradó, határövezeten belüli intelligenciaszintet jeleztek, egyenetlen intelligenciastruktúra mellett. Rész- és összteljesítménye alapján aktuális ütemű fejlődés, egyenetlen fejlettség volt tapasztalható. A kisfiú a beszéd- és nyelvi fejlettség területén elmaradást mutatott az életkorának megfelelő szinttől. Ezen felül az aktivitás és figyelemzavar tüneteit is mutatta. Kevert specifikus fejlődési zavarok (BNO F83) és hiperkinetikus zavar (BNO F90.9) fennállása miatt lett sajátos nevelési igényű.

Jelenlegi Szakértői véleménye 2023-2024-es tanév végéig érvényes. Felülvizsgálata folyamatban van. Tanulmányait a 2024-2025-ös tanévben kezdheti meg a szakértői javaslat alapján.

A javaslat:

- óvodai fejlesztés folytatása „A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvei” szerint
- logopédiai terápia biztosítása
- diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia prevenció terápia biztosítása
- figyelemzavarra vonatkozó terápia biztosítása.

A sajátos nevelési igénnyel kapcsolatos megállapítások: a gyermek sajátos nevelési igényű, egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási zavarral) küzd, ezért kiemelt figyelmet igényel, különleges bánásmódra jogosult. A gyermek a többi gyermekkel közös nevelésben részesülhet.

Tanulási zavar veszélyeztetettség fellépése jelenthet problémát az adott esetben.

„Az iskolai kudarcok megelőzése érdekében rendkívül fontos a különféle rész képességzavarok korai felismerése. Minél fiatalabb korban kezdenek el foglalkozni valakivel, annál hatékonyabb

¹³ Szakértői vélemény megyei szintű szakértői vizsgálatról (2023)

lehet a fejlesztés: ekkor ugyanis az agyi idegpályák még tanulékonyabbak, könnyebben rávehetők a változásra.”¹⁴

Óvodáskorban érdemes odafigyelnünk a következő jelekre, különösen akkor, ha egyszerre több is előfordul közülük:

- beszédhiba, pöszeség, szegényes szóincs, nyelvi hiba
- gyenge verbális, vizuális emlékezet
- átlagon aluli az általános tájékozottsága magáról és környezetéről
- kialakulatlan testkép, testséma
- kialakulatlan kézdominancia
- túlmozgékonyság
- figyelem, koncentrációs képesség hiánya.

A kisfiú 2011. évi CXC. Nkt.4.§ 25. pontjában megfogalmazott sajátos nevelési igényű gyermekek körébe tartozik. A 2011. évi CXC. törvény 47.§ (7) bekezdés alapján a csoport létszámának számításakor 2 gyermekként kell számításba venni.

A kisfiúval 2022. szeptembertől 2023. júniusig foglalkoztam gyógypedagógusi státuszban, heti 1 alkalommal, kiscsoportos formában. Szakértői véleménye 2022/2023-as nevelési év végéig érvényes. Az óvónővel heti szinten tartottunk konzultációkat fejlődésével, fejlesztési lehetőségek hatékonyabbá tétele miatt. Eleinte pozitív fejlődést tapasztaltunk a heti foglalkozások segítségével.

A tanulási folyamat során fő feladatomban tekintetem azoknak a képességeknek a fejlesztését, amelyek alkalmassá teszik a gyermeket az életproblémák megoldására, a társadalomban való hatékony működésre, az önálló ismeretszerzésre. A tanulás tanítását fontos feladatnak tekintem a fejlesztendő kompetenciák közül az önálló tanulásra való felkészítést. Amikor új ismereteket sajátítottunk el, azt mindig az előző ismeretrendszer kereteibe illesztjük, lehetővé téve, hogy tudásunk újrászerveződjön. Nem a tudás mennyiségét, hanem a minőségét tartom fontosnak, valamint a tudás elérhetőségét, alkalmazhatóságát.

Munkám, fejlesztésem során szintén nagy hangsúlyt fektettem az adaptivitásra, valamint a variabilitásra. Olyan tanulási technikákat alkalmaztam, amelyek során megvalósult a tanulás segítése. A gyermeki aktivitás figyelembevétele, megfelelő tanulási környezet kialakítása, időtervezés, szokásrendszer kialakítása, az alapkészségek fejlesztése mind-mind olyan lehetőség, ami szerepet játszik a minőségi tanulásban.

A kompetenciák fejlesztését is nagyon fontosnak tartottam, hiszen kompetencia olyan „eszköz”, amely lehetővé teszi az embert, hogy hasznos tagjává váljon a társadalomnak.

¹⁴ Tanulási nehézségek- Kik a veszélyeztetettek?

>URL:<https://felelosszulokiskolaja.hu/felelos-szulo/tanulasi-nehezssegek-kik-a-veszelyeztetettek> [2024.04.05.]

„A szociális kompetenciát Nagy József (2003) olyan szociális ismeretek, motívumok, képességek és készségek rendszerének tekinti, amely elősegíti a szociális viselkedést. A rendszer szó jelzi, hogy bár fejlesztés közben kiemelhetünk egy-egy részterületet, a fejlesztés akkor éri el célját, ha ezek a területek rendszerbe szerveződnek. A funkcionalitás felől megközelítve a definíciót, akkor tekintünk egy személyt szociálisan kompetensnek, ha ismeretei, készségei, képességei olyan szinten szerveződtek rendszerré, amely elősegíti társadalmi beilleszkedését, szociális viselkedését.”¹⁵

Megkülönböztetjük az alapkompenciákat: alapvető ismereteknek, készségeknek és attitűdöknek a rendszere (írás, olvasás, számolás, mozgások), amelyek lehetővé teszik a használható, alkalmazásképes tudás megszerzését.

Másik fő csoport a tanulás kompetenciái: az egyéni tanulási útvonalak kialakítása, belső motivációval ösztönzött tevékenységek végzése, önszabályozó stratégiák alkalmazása, a tudás aktív konstruálása, önállóan vagy másokkal együttműködve.

Az alap- és a tanulási kompetenciák fejlesztésére egyaránt nagy hangsúlyt fektettem. Figyelembe vettem a szakértői vélemény által meghatározott fejlesztendő területeket, képességeket, készségeket, és az éves fejlesztési tervet erre alapozva készítettem el.

2023 szeptemberében azonban változás következett be, ugyanis a gyermek intézményének óvodapedagógusa lettem, ahol szintén kapcsolatba kerültem a kisfiúval. A gyermek-óvodapedagógus viszony lépett színre köztünk, mivel a középső-nagy csoportba kerültünk mindketten. Ez nagyon pozitív változást hozott a gyermek életébe, hisz központi helyet foglaltam el az addigi kis életében, most viszont a nap teljes egészében együtt lehetett velem, amit azért fontos kiemelnem, mert nagyon közvetlen kapcsolatot alakított ki velem az elmúlt egy évben, ami számára meghatározó volt.

Gyógypedagógiai fejlesztését (2023 őszén) új gyógypedagógus vette át, valamint logopédiai terápiája tovább folytatódott.

2.5. Jelenlegi állapot

X.Y.-nal jelenleg az Óvodai Nevelés Programja által meghatározott előírások szerint foglalkozom. A kisfiú egyre érdeklődőbb, egyre többet kérdez, ha valamit nem ért. Szívesen játszik konstrukciós játékot. Általában egyedül játszik, társa egy kisfiú, aki szintén SNI státuszú, megkésett beszédfejlődésű. Óvodai konfliktushelyzetet gyakran agresszívan oldja meg. Mozdulata kissé kapkodó, „működése” kissé zajos. Figyelme rövid ideig tart, spontán

¹⁵ Dancsó Tünde: A szociális kompetencia megjelenése a Nemzeti alaptanterv kiemelt fejlesztési feladataiban
Új Pedagógiai Szemle 2005. április
>URL:<https://epa.oszk.hu/00000/00035/00091/2005-04-ta-Dancso-Szocialis.html> [2024.04.05.]

terelődésre is hajlamos. Gondolkodása koherens, figyelmének gyorsabb irányváltásai miatt a gondolkodás-, és beszédtemája időnként nehezebben követhető.

Céljaim a fejlesztése során:

- komplex fejlesztés biztosítása
- mozgásfejlesztés, szenzoros jellegű mozgásterápia
- verbális-, a téri-vizuális munkaemlékezet és a figyelem fejlesztése
- hiperaktivitás kezelésére irányuló fejlesztés
- manuális készség ügyesítése (finommotorika, grafomotoros, vizuomotoros koordináció fejlesztése)
- saját testen, síkban, térben, időben való tájékozódás
- mozgás-beszéd-ritmus koordináció fejlesztése
- szerialitás fejlesztése
- egyénre szabott beszéd- és nyelvi fejlesztés (beszédeszlelés, -megértés)
- matematikai képességek, készségek fejlesztése
- általános tájékozottság fejlesztése
- szociális képességek, készségek fejlesztése
- szoros együttműködés a szülőkkel.

Töreksem ezen fejlesztési területek minél alaposabb, változatosabb fejlesztésére.

A gyógypedagógiai ellátórendszer, illetve az óvodai nevelés programja is központilag szabályozott, nehéz a szakértői véleményben feltárt képességstruktúrához hangolni mind a fejlesztő foglalkozást, mind az egyéb terápiát. X.Y. véleményem szerint szerencsés helyzetben van, mivel kis községben van az óvoda, az óvodás gyermekek létszáma nem magas, így a pedagógusok összehangolt munkája segíteni tudja a kisfiú fejlődését, fejlesztését.

Munkám során a gyermeki diverzitás (sokféleség) összetevői közül a legfontosabbaknak a következőket tartom, és fejlesztem:

- erősségek tudatosítása
- pozitív szerepmodellek
- erősség alapú tanulási stratégiák
- pozitív törekvések.

A hátralévő pár hónap alatt a célom, hogy minél jobban felkészítsem a kisfiút az iskolára, megkönnyítsem számára a beilleszkedést, valamint elősegítsem az átmenetet az óvoda és az iskola között, és minél közelebb az iskolaérett állapothoz, kiegyensúlyozott elsőként léphesse át az iskola kapuját.

2.6. Interjú a gyógypedagógussal, logopédussal

A fejlesztés komplexitása érdekében szoros kapcsolatot ápolok az öt fejlesztő gyógypedagógus-logopédus kolléganővel. Ennek feltérképezésére az interjút, mint kutatómódszertani eszközt választottam.

„Az interjú irányított beszélgetés, amely kérdések és az arra adott válaszok egymásutánjából épül fel. Az interjú két vagy több ember között egyidejűleg zajló folyamat, amelynek célja, hogy az interjú készítői az interjú alanyától információkat kapjanak egy előre meghatározott témakört illetően.”¹⁶

Hat fajtája ismert:

- spontán interjú: a beszélgetőpartner tudja, hogy interjúhelyzetben van, tájékozódásra használjuk
- strukturált interjú: kérdőíves adatfelvételhez hasonlítható, a válaszok rögzítése az interjúalany szavaival történik
- mélyinterjú: egy beszélgetés, amely a személyiség mélyrétegeibe hatol
- kevert típusú interjú: strukturált interjúra emlékeztető kérdéseket tesz fel, de nyitottabb kérdések is elhangzanak
- életútinterjú: strukturált és mélyinterjú egyben
- fókuszcsoport: a kutató több interjúalannal beszélget egyidejűleg.

A felsoroltak közül a strukturált interjút választottam, melyet kérdőíves formában szerkesztettem meg. Kilenc kérdést intéztem a kolléganő felé, ebből három kérdés a fejlesztői tevékenység kezdeti szakaszára vonatkozik. Öt kérdés a jelen pillanatban is tartó folyamatra (szakértői vélemény figyelembevételére, szülőkkal való kapcsolattartásra, használt módszerekre, pedagógiai stratégiára, jelenlegi helyzetértékelésre), az utolsó, kilencedik kérdés pedig a jövőre, a további fejlesztési tevékenységet kívánja feltárni.

A feltett kérdések alapján a következő konzekvenciákat vontam le.

A kisfiú 2023. október óta áll a jelenlegi gyógypedagógus fejlesztése alatt (SNI ellátás), aki egyben a logopédiai terápiát is végzi heti 1 alkalommal (2022. óta).

A Barcsi Szivárvány EGYMI megbízásából, utazó gyógypedagógusként foglalkozik vele. Mivel tavaly járt már a logopédiai csoportjába, illetve az idén is szükséges számára a logopédiai megsegítés is, így biztosított számára a komplexebb terápia.

A megismerésben segítségére volt:

¹⁶Közszoalálati Online Lexikon

Malét-Szabó Erika: Tájékoztató a vezető-kiválasztási eljárásról a humánerőforrás-gazdálkodásért felelős szakemberek számára. Belügyminisztérium, 2014. (22. o.)

>URL: <https://lexikon.uni-nke.hu/szocikk/interju/> [2024.04.05.]

- az elmúlt év tapasztalata,
- a szakértői bizottság által kiállított Szakértői vélemény megállapításai,
- saját, kiegészítő év eleji mérései, megfigyelései,
- az óvodapedagógusokkal és szülővel folytatott konzultációk.

A szakvéleményben foglaltak részben voltak szinkronban a saját benyomásával, A véleményben leírtakat elfogadja, a személyes megismerés, tapasztalás még pontosabb tervezésre, az ellátási feladatok még precízebb megfogalmazására adott lehetőséget.

A szülőkkel történő beszélgetés kis mértékben juttatta plusz információkhoz, de megerősítette benyomásait, saját tapasztalatait, méréseit.

A módszerek, eszközök kiválasztása során az ellátáshoz több komponensű fejlesztést tűzött ki célul:

- mozgás és szenzoros fejlesztés,
- képességfejlesztő tréning,
- beszéd- és nyelvi fejlesztés, artikulációs zavar terápia,
- hiperaktivitás, figyelemzavar, kapcsolatteremtési nehézségek kezelése.

Módszereiben már a tervezésnél és a megvalósításnál is igazodnia kellett a célok mellett a gyermekhez is. Az eszközök széles tárházát használja: játékok, feladatlapok, audiovizuális eszközök. A foglalkozások fókuszában a játék áll. Szervezésben a változatoságra törekszik, fontos a figyelem felkeltése és fenntartása.

A stratégiáján részben kellett változtatni, mivel X.Y. aktivitása, feladathoz való hozzáállása, munkatempója lassú, emiatt a 2. félévre kevesebb feladatot, viszont több ismétlő anyagot kellett beterveznie.

Mivel a folyamat gyógypedagógiai rehabilitáció, habilitáció egy amúgy is hosszadalmas folyamat és a gyermek is csak e tanévtől sajátos nevelési igényű gyermek, nagyon a folyamat elején járnak. X.Y. problémái, nehézségei is összetett jellegűek, illetve pszichés fejlődési zavarából adódóan is, nehezen kezelhető, bevonható, motiválható gyermek.

A továbbiakban fontosnak tartja, hogy a fejlesztés része legyen a tünetek kezelése, de még inkább a gyerek egészét figyelembe vevő fejlődési folyamat feltételeinek a biztosítása. Alapvető cél tehát a gyermek személyiségfejlődésének elérése olyan módon, hogy minél boldogabb, egészségesebb emberré váljék. Ezen lényeges célkitűzés mellett törekszik arra, hogy fejlődjék

- a személyiség és a társas kapcsolatok,
- a kognitív funkciók: figyelem, koncentráció, orientáció, receptív és expresszív beszéd, érzékelés, észlelés, motorium, vizuomotoros organizáció, emlékezet,

- az affektív funkciók: emóciók, érzelmek, hangulatok, kötődés, empátia, érzelmi intelligencia,
- az ismeretek: a gyermek tanult, szerzett ismereteinek köre, tudásszintje utánzás, megértésen, az aktív beszéden alapuló ismeretek, az olvasás, írás- helyesírás, számolás elsajátításához alapul szolgáló készségek, képességek, az általános tájékozottság,
- az adaptív viselkedés: önállóság, társas kapcsolatok, beilleszkedés, önkontroll, interakciók, játék.

2.7. Eredmények és értékelésük

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják.

A gyermekek fejlődését nyomon követő kötelező dokumentumnak összhangban kell lennie az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjával, a helyi pedagógiai programmal, valamint a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelettel.

Az óvoda a gyermek következő adatait tartja nyilvántartásban:

- a gyermek óvodai fejlődésével kapcsolatos adatok
- az iskolába lépéshez szükséges fejlettségével kapcsolatos adatai.

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget.

„Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges:

- testi: első alakváltozás, fogváltás, mozgása összerendezettebbé válik, harmonikus finommozgás jellemző
- lelki: nyitott, érdeklődő, differenciálódik érzékelése, észlelése, testséma kialakulása,
- szociális érettség: szándékos bevézés és felidézés, szándékos figyelem, elemi-fogalmi gondolkodás.”¹⁷

Óvodánk az óvodás gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követi és írásban rögzíti. Az óvodás gyermek fejlődéséről a szülőt folyamatosan tájékoztatjuk. A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció a gyermek fejlődéséről folyamatosan vezetett olyan dokumentum, amely tartalmazza a gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát.

¹⁷Óvodáskorú gyermekek fejlődésének nyomon követése Budapesti Pedagógiai Oktatási Központ 2. átdolgozott kiadás 2019

>URL:https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatasi/pok/Budapest/szaktanacsadoi_anyagok/Az_ovodaskoru_gyermekek_fejlodesenek_nyomon_kovetese_.pdf [2024.04.04.]

„A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció tartalmazza

- a) a gyermek anamnézisé,
- b) a gyermek fejlődésének mutatóit (érzelmi-szociális, értelmi, beszéd-, mozgásfejlődés), valamint az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységekkel kapcsolatos egyéb megfigyeléseket,
- c) a gyermek fejlődését segítő megállapításokat, intézkedéseket, az elért eredményt,
- d) amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításait, a fejlesztést végző pedagógus, fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatait,
- e) a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait,
- f) a szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzéseket.”¹⁸

A pedagógiai értékelés célja, funkciói:

- a gyermeki tanulás ösztönzése, a teljesítmények minősítése
- a gyermekek minél hatékonyabb motiválása
- a pedagógiai folyamat szabályozása, visszajelzés az eredményességről
- az intézmény pedagógiai eljárásainak hatékonysági mértéke.

Az értékelés típusai:

- formatív: segítő, fejlesztő
- szummatív: lezáró, minősítő
- diagnosztikus: helyzetfeltáró.

A gyermek fejlődésének nyomon követése az óvodába kerüléstől kezdve egészen az iskolába lépéséig tart. A jogszabály évi minimum két alkalommal teszi kötelezővé a mérést, ill. annak rögzítését.

A mi óvodánkban jól bevált gyakorlatú értékelés, amely a gyermek önmagához való fejlődésére ad választ a képességterületek, azon belül a részképességek mutatóinak összehasonlítására, valamint a pontszámokban való meghatározásra. A számszerűsíthető mutatók megadják annak a lehetőségét, hogy a különböző szinteken kiértékeljük az egyes területeken belül, ill. a területek összehasonlításával az adott gyermek fejlődését, a fejlesztendő vagy kimagasló képességeit.

X.Y. 2024. évi félévi értékelése az alábbi területeket foglalja magába:

- Szociális képességek: érzelmei gyakran változnak, felnőttekhez és társaihoz való viszonyát adott lelki állapota határozza meg. Nehezen motiválható, az óvodai szabályokhoz is nehezen alkalmazkodik.

¹⁸Óvodáskorú gyermekek fejlődésének nyomon követése Budapesti Pedagógiai Oktatási Központ 2. átdolgozott kiadás 2019

>URL:https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/pok/Budapest/szaktanacsadoi_anyagok/Az_ovodaskoru_gyermekek_fejlodesenek_nyomon_kovetese_.pdf [2024.04.04.]

- Önkiszolgálás: a gondozási tevékenységek (tisztálkodás, kézmosás) során többnyire figyelmeztetni kell a helyes szokások betartására.
- Nagymozgások: mozgása összerendezetlen, testképe kialakulóban, jobb-bal irányt téveszti.
- Finommotorika: bal kezes, ceruza fogása szabályos, nyomatéka erős. Az eszközöket többnyire egyedül használja.
- Nyelvi képességek: gondolatait gyenge beszédértése miatt nehezen fejezi ki, beszéde logopédiai fejlesztésre szorul.
- Érzékszervek területe: a beszédhangokat nehezen differenciálja. Alak-háttér felismerése pontos, tárgyak azonosságát felismeri, különbözőségeket téveszti. Színeket, irányokat téveszti.
- Gondolkodás: általános ismeretei életkorának megfelelőek. Mechanikus számlálása növekvő sorban egyenletes, csökkenő sorban sikertelen. Figyelme könnyen terelődik, emlékezete kevésbé megbízható, hosszabb koncentrációja kialakulóban. Képzelete megfelelő.

Az alábbi területek elemzése, értékelése alapján a félévi értékelés „*fejlesztendő területek*”-kel zárul, amely összefoglalja az oktatás-nevelés folyamatában azokat a legfontosabb a képesség-, készségterületeket, amelyekre nagy hangsúlyt fektetünk a napi tervező munka során:

- jobb-bal differenciálása
- emberrajz
- számolási készség fejlesztése
- síkban való tájékozódás
- időbeli relációk
- szociális készségek
- empátia készségek fejlesztése.

Az oktatási-nevelési feladatok eléréséhez a módszerek számtalan variációját, széles tárhelyét használhatjuk. A teljesség igénye nélkül, a nevelési módszereket 3 nagy csoportba soroljuk:

- a meggyőzés, felvilágosítás és tudatosítás módszerei: az oktatás valamennyi módszere: példaadás, bírálat, beszélgetés, vita, stb.
- a tevékenység megszervezésének módszerei: szemléltetés, bemutatás, magyarázat, munkáltatás, problémamegoldás, gyakorlás, ismétlés, ellenőrzés, értékelés, stb.
- a magatartásra ható módszerek: ösztönző, kényszerítő, gátlást kiváltó, stb.

A célunk eléréséhez, a gyermekek személyiségének és fejlődésének optimális fejlődéséhez a következő módszereket tartjuk a legfontosabbaknak:

- megfigyelés: csoportos, egyéni, mikrocsoportos
- beszélgetés, cselekedtetés
- problémamegoldás
- értékelés, önértékelés.

Természetesen az előbb kiemelt módszereket a többivel együtt, komplex módon, beépítve a mindennapi munkámba együttesen alkalmazom, hisz a legjobb eredményt ezek segítségével van lehetőségem elérni.

2.8. Következtetések és javaslatok

A kisfiúval kapcsolatban a legfontosabb észrevételem szociális téren, hogy kulcsfontosságú számára a biztonság. Személyes, bizalmi kapcsolata az óvodában nagyon kevés személlyel van. A csoportban is peremterületen helyezkedik el. Ennek a helyzetnek a feltárására a szociometriát (ezen belül a játékterápiát), mint lehetőségeket választottam.

A *szociometria* az emberi kapcsolatok feltárásával foglalkozó tudományág. Mint vizsgálati módszer nem volt teljesen ismeretlen számomra, hiszen korábbi pedagógiai tanulmányaim alatt már találkoztam vele. Akkor nem tűnt különösebben izgalmasnak, talán azért sem, mert úgy gondoltam, egy óvodai csoportban nem lesz szükségem az alkalmazására.

A *játékterápia* azonban jó lehetőséget nyújt arra (pl. párválasztó játék: ki kit választ, mikor kerül sorra), hogy megfigyelhessük a baráti kapcsolatokat (rokonszenv-ellenszenv) a gyerekek között.

„A játékterápia fontos célja, hogy a résztvevők figyelmét a nem verbális kommunikációra terelje. Nagy szerepet kap a gesztusok, mozdulatok, mimika, szemkontaktus, a külső megjelenés közvetítette jelek vétele, reprodukálása.”¹⁹

Legfontosabb kritériumai:

- csoportos játék legyen
- több személy együttes munkája legyen
- a játék minél több lehetőséget kínáljon azok együttműködésre
- a mozgékonyágon, találékonyágon van a fő hangsúly
- a testi kontaktusnak is szerepe van (megfogják egymás kezét, súgnak egymás fülébe).

A zenei nevelés (pl. körjáték) kitűnő lehetőséget nyújt a csoporton belüli kapcsolatok feltérképezésére, ezért ezt a tevékenységi formát választottam.

Tapasztalatok: már az elején a kisfiú a játékba be sem akart állni, motivációs szintje rendkívül alacsony. A tevékenységbe való bekapcsolódás után párválasztáskor rendszeresen kilépett a feladathelyzetből, hátrálva vonult félre, nehogy őt válasszák. Ebből is látszik, hogy szociálisan éretlen a kisgyermek, nem igazán van jelen a csoport életében.

A szociometriai mérés tehát bebizonyítja, hogy bizonyos területeken elmaradás figyelhető meg, amely kihat a tanulás folyamatára, ezért komplex terápiai fejlesztés javasolt a gyermeknek.

¹⁹ Játékterápia és szociometria

>URL: [https://moderniskola.hu/202024.03.28.\]\[21/02/jatekterapia-es-szociometria/](https://moderniskola.hu/202024.03.28.][21/02/jatekterapia-es-szociometria/) [2024.03.28.]

Óvodapedagógusként készített egyéni fejlesztési tervemben a következő, fejlesztési területek kerültek előtérbe:

- Mozgás: nagymozgás, finommotorika, grafomotorikum
- Tájékozódás: testséma, téri orientáció, síkbeli tájékozódás, időbeli tájékozódás
- Figyelem: vizuális, auditív figyelem, figyelem-koncentráció
- Észlelés (percepció): vizuálisauditív, taktilis (tapintásos), kinesztetikus (izomérzékelés, látás nélküli érzékelés), keresztcsatornák működése, vizuomotoros szem-kéz koordináció
- Verbális fejlesztés: a beszéd formai és tartalmi oldalának fejlesztése (logopédus koordinálásával), beszédészlelés
- Emlékezet: vizuális, auditív, verbális
- Szerialitás
- Gondolkodási műveletek, logikai képességek, analógiák
- Szándékos figyelem, koncentráció
- Matematikai képességek
- Szociabilitás: szociális kompetencia, kapcsolat felnőttekkel és társakkal.

Fontos azonban hangsúlyoznom, hogy az előbb említett területeket a gyermek szükségleteihez igazítva, differenciált formában igyekszem megvalósítani. Igazodva a gyerek igényeihez, képességeihez, terhelhetőségéhez. Igyekszem több időt fektetni a gyakorlásra, az ismétlések beiktatására a jobb eredmény elérése érdekében. Célom, hogy a gyermek gond nélkül, örömmel, sikeresen vegyen részt a játékokban, a feladatokban.

3. Összefoglalás

A gyógypedagógiai ellátórendszer, illetve az Óvodai Nevelés Programja is központilag szabályozott, ezért nehéz a szakértői véleményben feltárt képességstruktúrához hangolni mind az óvodai oktató-nevelő munkát, mind a fejlesztő foglalkozást, mind az egyéb terápiát. A kisfiú véleményem szerint szerencsés helyzetben van, mivel kis községben van az óvoda, az óvodás gyermekek létszáma nem magas, így az óvodapedagógusok, dajkák, pedagógiai asszisztensek összehangolt munkája segíteni tudja a kisfiú fejlődését, fejlesztését.

Munkám során a gyermeki diverzitás (sokféleség) összetevői közül a legfontosabbaknak a következőket tartom, és fejlesztem:

- erősségek tudatosítása
- pozitív szerepmodellek
- erősség alapú tanulási stratégiák
- pozitív törekvések.

A hátralévő pár hónap alatt a célom, hogy minél jobban felkészítsem a kisfiút az iskolára, megkönnyítsem számára a beilleszkedést, valamint elősegítsem az átmenetet az óvoda és az iskola között, és minél közelebb az iskolaérett állapothoz, kiegyensúlyozott elsőként léphesse át az iskola kapuját.

A képzésen megtanult, elsajátított tapasztalatokat és tudást a saját szakmai munkába igyekszem beépíteni. A módszertani, pedagógiai felkészültségemet folyamatos önképzéssel, önreflexióval fejlesztem munkakörömnek megfelelően, az erősségeimre fókuszálva, miközben a hiányosságaimat is igyekszem feltérképezni. Az elméleti ismeretek a pedagógusokkal és szülőkkel való együttműködés során hasznos lehet számomra, mellyel elősegítem az aktuális tudományos ismeretek beillesztését a mindennapi munkába és a foglalkozásokba. A szakmaiság megtartásának alapja a módszertani tudásom folyamatos fejlesztése, bővítése, ezért célom az új eljárásokkal való megismerkedés. A megismert szakmai ismereteket igyekszem alkalmazni gyakorlati tevékenységem során.

További szakmai tervek tekintetében törekszem a továbbképzési lehetőségeket feltérképezni, melyeket az óvodai foglalkozásaimba, kezdeményezéseimbe szeretnék beépíteni. Tudományos kutatások igazolták, hogy a pozitív oktatás jegyében végzett programok növelik a boldogságszintet, megelőzik a depressziót, illetve fejlesztik a teljesítményt. Célom, hogy pedagógusként példát állítva a gyermekek elé, szeretetet-teljes légkört biztosítsak a kezdeményezések alkalmával, ahol a gyermekek is képessé válnak önmaguk minél jobb, realisabb megismerésére. A gyermekek ismerjék fel saját erősségeiket, melyre „tanulásuk” során képessé válnak hasznosítani saját maguk és környezetük számára.

Hazánkban a sajátos nevelési igényű gyerekek társadalmi integrációja a mai köznevelés egyik legfontosabb megoldandó feladatai, közé tartozik. Az integráció megvalósítása kihívást jelent az egész köznevelési rendszernek. Dolgozatomban igyekeztem bemutatni az inklúzió és az integráció elméleti hátterét és gyakorlati megvalósulását is. Felvázoltam azokat a változásokat, melyek Magyarországot is elérték és lehetővé tették az esélyegyenlőség megvalósulását, és ezáltal a sajátos nevelési igényű gyermekek inklúzióját a mai köznevelési intézményekbe. Ennek folyamatát, az ezzel kapcsolatos törvények változásokat továbbá a „sajátos nevelési igény”, mint fogalom kialakulását is ismertettem. Dolgozatomban szintén bemutattam az inkluzív szemlélet kialakulását és gyakorlati megvalósulását az intézményben, ahol óvodapedagógusként és intézményvezető-helyettesként dolgozom. A kérdőív segítségével megismerhettük a gyermekkel foglalkozó gyógypedagógus-logopédus kolléga nő véleményét is az intézményünkben a sajátos nevelési igényű gyermek helyzetéről és arról, hogyan valósul meg a gyermek fejlesztése. Az interjúból következtethetünk arra, hogy intézményünkben a gyógypedagógiai, logopédiai fejlesztések milyen módon és hatékonysággal valósulnak meg. Óvodapedagógusaink befogadóak és szintén igyekeznek megvalósítani az inklúzió feltételeit. Vannak azonban nehézségek, amelyek tőlünk függetlenek, mint a gyógypedagógiai fejlesztéshez szükséges eszközök és a pedagógiai asszisztensek hiánya. A gyerekeknek több egyéni gyógypedagógiai megsegítésre lenne szükségük, vagyis több gyógypedagógust kellene alkalmazni. A szakdolgozatból az is kiderül, hogy a mi intézményünkben a nehézségek ellenére, a sajátos nevelési igényű gyerekeket befogadjuk és teszünk azért, hogy egyenlő eséllyel vehessenek részt a nevelésben-oktatásban, melynek eredményeképpen megvalósulhat a Pedagógiai Programunkban kitűzött célunk a teljes társadalmi integrációjukat illetően.

Szinte minden érdemi válasz tartalmazta, - és ez egyben összegezi is az interjú során megfogalmazható leglényegesebb mondanivalót - hogy a társadalmi szemléletváltás mellett kiemelt a téma fontossága az oktatáson belül, hiszen megtapasztalják a mindennapokban, hogy növekszik az érintett gyermekek száma. Fel kell hívni a figyelmet arra, és meg kell, hogy erősítsenek minden pedagógust és nem pedagógust abban a meggyőződésében, hogy felelősek vagyunk a ránk bízott embertársainkért. Természetesen nem lesz mindenből híresség, de minden fel nem fedezett, elkallódott tehetség veszteség, ugyanakkor minden önmagát vállaló ember nyereség önmagának, a családnak és az oktató-nevelő pedagógusnak egyaránt. Ehhez meg kell teremteni a szükséges anyagi, szellemi és emocionális feltételeket, az egyének szintjén ugyanúgy, mint az oktatásügyben vagy a társadalomban.

4. *Felhasznált irodalom, források:*

1. Nagy Sándor: Az oktatáselmélet alapkérdései, Tankönyvkiadó, Bp., 1986.
2. Az óvodapedagógus feladata a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésében (2013)
>URL:http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/Az_vodapedaggus_feladata_a_sajtos_nevelsi_igny_gyermekek_nevelsben/sajtos_nevelsi_igny_fogalmnak_rtelmezse.html
[2024.03.14.]
3. Egyre nő a sajátos nevelési igényű gyerekek száma...
>URL:https://eduline.hu/kozoktatasi/20220823_Emelkedett_a_sajatos_nevelési_igényű_gyerekek_száma [2024.03.14.]
4. Balogh, Evelin: Pedagógusok ismereteinek vizsgálata a különleges bánásmódot igénylő - sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséget mutató - gyermekekről és az együttnevelés megvalósulásáról
In: Medovarszki, István (szerk.) Tantárgy-pedagógiai kaleidoszkóp: 2022 - Pedagógiai és szak módszertani tanulmányok az iskola világából
Eger, Magyarország : Líceum Kiadó (2023)
5. Dudok Réka: Elméleti szempontok a sajátos nevelési igényű diákok pszichológiai jóllétének elemzéséhez: Az integrált oktatásban részt vevő gyerekek egyéni szintű jellemzőinek áttekintése a nemzetközi és hazai szakirodalom alapján
ÚJ PEDAGÓGIAI SZEMLE 73 : 1-2 pp. 49-70. , 22 p. (2023)
6. Pusztai Gabriella: Kutatáson alapuló tanulmány a sajátos nevelési igényű és a tanulási nehézségekkel küzdő tanulókkal való foglalkozás eredményességének növelése érdekében (Továbbképzési programok fejlesztését megalapozó kutatási háttér tanulmány)
>URL:https://pedreg.unideb.hu/sites/default/files/upload_documents/pusztai_gabriella_tanulmany_2018_12-2-converted.pdf [2024.04.02.]
7. 2011. évi CXCV. Törvény a Nemzeti Köznevelésről (2011) [2024.03.14.]
>URL:<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100190.tv>
JOGSZABÁLY KIVONAT 2020/2021-es nevelési évben hatályos állapot
[2024.03.26.]
8. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek óvodai nevelése
>URL: <http://SNI, BTM JOGSZABÁLYOK - ÓVODA.pdf> [2024.04.02.]
9. Hegedűs Roland: Integráció és sajátos nevelési igény (2023)
Tér és Iskola Educatio Folyóirat Műhely-konferencia, Ideje: 2023.01.19.

10. A szakértői bizottsági tevékenység protokollja Nagyné Réz Ilona Csepregi András
Puhala Ildikó Bozsikné Vig Marianna [2024.03.14.]
Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft., Budapest 2015
>URL:https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/pedagogiai_szakszolgalat/szakerto-bizottsagi-tevekenyseg-szakszolgalati-protokoll.pdf [2024.03.14.]
11. Fehér Ágnes: Integráció: igen vagy nem? Óvodapedagógusok viszonyulása a sajátos nevelési igényű gyerekek integrált neveléséhez
>URL:http://trainingandpractice.hu/?q=hu/kepzes_es_gyakorlat/content/946446699
[2024.03.14.]
12. Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Kar Neveléstudományi Doktori Iskola: Az óvodai integrált nevelés vizsgálata (az eredményességet növelő tényezők és az óvóképzés fejlesztésének fókuszával)
>URL: https://ppk.elte.hu/file/B_ddi_Zs_fia_disszert_ci_.pdf [2024.03.14.]
13. Sajátos nevelési igényű gyermekek az iskolarendszerben, inkluzív nevelés
>URL:https://epa.oszk.hu/00000/00011/00199/pdf/EPA00011_iskolakultura_2015_11_09.pdf [2024.03.25.]
14. Szakértői vélemény járási szintű szakértői bizottsági vizsgálatról(2022)
15. Szakértői vélemény megyei szintű szakértői bizottsági vizsgálatról(2023)
16. Óvodáskorú gyermekek fejlődésének nyomon követése
Budapesti Pedagógiai Oktatási Központ 2. átdolgozott kiadás 2019
>URL:https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/pok/Budapest/szaktanacsadoi_anyagok/Az_ovodaskoru_gyermekek_fejlodesenek_nyomon_kovetese_.pdf
[2024.04.04.]
17. Statisztikai tükör
>URL:<https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/oktat/oktatas1415.pdf> [2024.03.25.]
18. Központi Statisztikai Hivatal
>URL:<https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/oktat/oktatas1415.pdf> [2024.03.25.]
19. A sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő tanulók jogainak érvényesítése
>URL:<https://www.oktbiztos.hu/ugyek/jelentes2020/jogerv.html> [2024.04.06.]
20. Gyógypedagógiai pszichodiagnosztika. A szakértői vélemény kialakítása, tartalma
>URL:[http://www.jgyph.hu/mentorhalo/tananyag/Gyogypedagogiai%20pszichodiagnosztika/131a_szakrti_vlemny_kialaktsa_tartalma.html\(online\)](http://www.jgyph.hu/mentorhalo/tananyag/Gyogypedagogiai%20pszichodiagnosztika/131a_szakrti_vlemny_kialaktsa_tartalma.html(online))[2024.03.26]

21. Dr. Mayer Péter: Esettanulmány készítés módszertana
>URL:https://www.google.com/search?q=esettanulm%C3%A1ny&oq=esettanulm%C3%A1ny&gs_lcrp=EgZjaHJvbWUyCQgAEEUYORiABDIHCAEQABiABDIHCAIQABiABDIHCAMQABiABDIHCAQQABiABDIHCAUQABiABDIHCAYQABiABDIHCACQABiABDIHCAGQABiABDIHCAkQABiABNIBCDYxNTVqMGo3qAIAAsAI&sourceid=chrome&ie=UTF-8 [2024.04.04.]
22. Tóth-Szerecz Ágnes: Esettanulmány, esetismertetés
23. Közszerológati Online Lexikon-Sajátos Nevelési Igény
>URL:<https://lexikon.uni-nke.hu/szocikk/sajatos-nevelesi-igeny/> [2024.04.04.]
24. Tanulási nehézségek- Kik a veszélyeztetettek?
>URL:<https://felelosszuloiskolaja.hu/felelos-szulo/tanulasi-nehezsegek-kik-a-veszelyeztetettek> [2024.04.05.]
25. Dancsó Tünde: A szociális kompetencia megjelenése a Nemzeti alaptanterv kiemelt fejlesztési feladataiban
Új Pedagógiai Szemle 2005. április
>URL:<https://epa.oszk.hu/00000/00035/00091/2005-04-ta-Dancso-Szocialis.html> [2024.04.05.]
26. Közszerológati Online Lexikon
Malét-Szabó Erika: Tájékoztató a vezető-kiválasztási eljárásról a humán erőforrás-gazdálkodásért felelős szakemberek számára. Belügyminisztérium, 2014. (22. o.)
>URL: <https://lexikon.uni-nke.hu/szocikk/interju/> [2024.04.05.]
27. Játékterápia és szociometria
>URL:<https://moderniskola.hu/2024.03.28.21/02/jatekterapia-es-szociometria/> [2024.03.28.]

5. Mellékletek

A szakdolgozat tartalmi kivonata:

A SZAKDOLGOZAT TARTALMI KIVONATA

Szakdolgozat címe: Egy sajátos nevelési igényű gyermek integrált oktatása-nevelése óvodapedagógus szemmel

A dolgozatot készítő hallgató neve: Iváncsicsné Arany Gabriella

Szak, képzési szint és tagozat: Köznevelési vezető és pedagógus-szakvizsga szakirányú továbbképzési szak

Tagozat: levelező

Tanszék/Intézet: Neveléstudományi Intézet

Belső témavezető: Tóth-Szerecz Ágnes (tanársegéd)

Szakdolgozatom témaválasztásának oka, -„Egy sajátos nevelési igényű gyermek integrált oktatása-nevelése óvodapedagógus szemmel”- hogy óvodapedagógusi munkám során kapcsolatban állok a gyermekkel, és felkeltette érdeklődésemet a benne rejlő szakmai kihívás. Munkám során törekedtem pedagógusi kompetenciáim minél szélesebb körű kihasználására, a fejlesztés során a lehető legjobb eredmény elérésére, valamint a szakmai fejlődésre. Szakdolgozatomat 5 nagyobb egységre bontottam, melyekben alpontokat kialakítva fejtettem ki gondolataimat, észrevételeimet, tapasztalataimat.

A következőkben ismertetni szeretném szakdolgozatom rövid tartalmi összefoglalóját:

A *bevezetés*ben eddigi szakmai életutamat mutattam be röviden: 28 éves pedagóguspályám eddigi állomásait, valamint milyen terveim, elképzeléseim vannak a jövőben.

A *fő részt* - „A gyermek integrált oktatása-nevelése , elméleti és gyakorlati háttere” - a következő témakörök alkotják:

- Az óvodai nevelés törvényi háttere: a 2011.évi CXC. Köznevelési törvény célja és alapelvei.
- SNI, BTMN fogalma, integráció a köznevelésben: kiemelt figyelmet igénylő tanulók.
- A szakértői bizottság munkája: a szakszolgálat feladatai, a gyógypedagógus kompetenciái.
- Eset ismertetése: a gyermek bemutatása a kezdetektől napjainkig, gyógypedagógiai terápiája és fejlesztése az óvodában.
- Jelenlegi állapot: célok a fejlesztés során, iskolára való felkészítés.
- Interjú a gyógypedagógussal, logopédussal: gyógypedagógiai terápia hatásai.
- Eredmények és értékelésük: komplex fejlesztés eredményessége.

- Következtetések és javaslatok: további célok kitűzése.

Az összefoglalás részben a képzésen tanultak beépítésének lehetőségeit térképeztem fel a saját munkában: a módszertani, pedagógiai felkészültségemet folyamatos önképzéssel igyekszem fejleszteni munkakörömnek megfelelően, az erősségeimre fókuszálva, miközben a hiányosságaimat is igyekszem pótolni. Továbbá törekszem a továbbképzési lehetőségeket kihasználni, melyek elősegíthetik további fejlődésemet.

A szakmai irodalom felhasználásával igyekeztem naprakész, a mai szakmai tudásnak megfelelő ismereteket alkalmazni szakdolgozatom megírása során.

A mellékletek tartalmazzák a Szakdolgozat tartalmi kivonatát, a Nyilatkozatokat, az Interjút a gyógypedagógussal, a Szakértői véleményeket, a Fejlesztési terveket és a Képjegyzéket.

Nyilatkozatok:

NYILATKOZAT

a szakdolgozat nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: Iváncsicsné Arany Gabriella
A Hallgató Neptun kódja: HY0ZE9
A dolgozat címe: Egy sajátos nevelési igényű gyermek integrált oktatási-nevelése óvodapedagógus szemmel
A megjelenés éve: 2024.
A konzulens intézetének neve: MATE Kaposvári Campus
A konzulens tanszékének a neve: Neveléstudományi Intézet

Kijelentem, hogy az általam benyújtott szakdolgozat egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, és az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

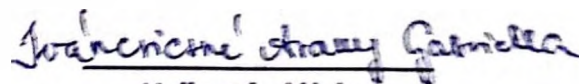
A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkor szellemitulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe. Tudomásul veszem, hogy a megvédett és

- nem titkosított dolgozat a védést követően
- titkosításra engedélyezett dolgozat a benyújtásától számított 5 év eltelte után nyilvánosan elérhető és kereshető lesz az Egyetem könyvtári repozitori rendszerében.

Kelt: 2024. április 6.

Hallgató aláírása

NYILATKOZAT

Iváncsicsné Arany Gabriella (név) (hallgató Neptun azonosítója: HY0ZE9)
konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a
záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót¹ áttekintettem, a hallgatót az
irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól
tájékoztattam.

A záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót a záróvizsgán történő
védésre javaslom / nem javaslom².

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem³

Kelt: 2024.04.14.

Belső konzulens

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

² A megfelelő aláhúzendó.

³ A megfelelő aláhúzendó.

Szülői beleegyező nyilatkozat

Tisztelt Szülő !

Hajdicsiné Arany Gabriella a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Kaposvári Campus Képzési vezető és pedagógus-szakvizsga szakirányú továbbképzési szak hallgatója vagyok.
Szakdolgozatom címe: Egy sajátos nevelési igényű gyermek integrált oktatása-nevelése
modálpedagógus szemmel.

Kérem szíves hozzájárulását, hogy gyermeke azonos módon szerepelhessen
szakdolgozatomban.

Zalaegerszeg, 2024. március

Hajdicsiné Arany Gabriella

a szakdolgozatot készítő személy aláírása

Aláírom [REDACTED] beleegyezem, hogy [REDACTED] nevű gyermekem fenn
szakdolgozatomban részt vehessen.

2024. március 25.

[REDACTED]

Szülő aláírása

Interjú a gyógypedagógus-logopédussal:

1. Mióta foglalkozik a kisgyermekkel ?

Logopédusként az elmúlt tanévtől, SNI ellátottként az idei tanévtől, vagyis 2023 októberétől foglalkozom vele.

2. Hogyan került kapcsolatba az esettel ?

A Barcsi Szivárvány EGYMI megbízásából, utazó gyógypedagógusként foglalkozom vele. Mivel tavaly járt már a logopédiai csoportomba, illetve az idén is szükséges számára a logopédiai megsegítés is, így biztosított számára a komplexebb terápia.

3. Mik voltak a gyermek megismerésének lépései ?

A megismerésben segítségemre volt:

- az elmúlt év tapasztalata,
- a szakértői bizottság által kiállított Szakértői vélemény megállapításai,
- saját, kiegészítő év eleji méréseim, megfigyeléseim,
- az óvodapedagógusokkal és szülővel folytatott konzultáció.

4. A szakvéleményben foglaltak szinkronban voltak-e saját benyomásával ?

Részben igen. A véleményben leírtakat elfogadom, a személyes megismerés, tapasztalás még pontosabb tervezésre, az ellátási feladatok még precízebb megfogalmazására adott lehetőséget.

5. A szülőkkel történő kapcsolatfelvétel milyen plusz információkhoz juttatta ?

A szülővel történő beszélgetés kis mértékben, de megerősítette benyomásaimat, saját tapasztalataimat, méréseimet.

6. Milyen módszereket, eszközöket választott az ellátáshoz ?

Több komponensű fejlesztést tűztem ki célul:

- mozgás és szenzoros fejlesztés,
- képességfejlesztő tréning,
- beszéd- és nyelvi fejlesztés, artikulációs zavar terápia,
- hiperaktivitás, figyelemzavar, kapcsolatteremtési nehézségek kezelése.

Módszereimben már a tervezésnél és a megvalósításnál is igazodnom kellett a célok mellett Rubenhez is. Eszközök széles tárházát használom: játékok, feladatlapok, audiovizuális eszközök. A foglalkozások fókuszában a játék áll. Szervezésben a változatosságra törekszem, fontos a figyelem felkeltése és fenntartása.

7. Kellett-e módosítani stratégiáját ?

Részben igen. A gyermek aktivitása, feladathoz való hozzáállása, munkatempója miatt a 2. félévre még kevesebb feladatot, több ismétlő anyagot kellett beterveznem.

8. Megítélése szerint jelenleg hol tart a folyamat ?

Mivel a gyógypedagógiai rehabilitáció, habilitáció egy amúgy is hosszadalmas folyamat és X is csak e tanévtől sajátos nevelési igényű gyermek, nagyon a folyamat elején járunk. X problémái, nehézségei is összetett jellegűek, illetve pszichés fejlődési zavarából adódóan is, nehezen kezelhető, bevonható, motiválható gyermek.

9. Milyen további tevékenységekre van szükség ?

Fontosnak tartom, hogy a fejlesztés része legyen a tünetek kezelése, de még inkább a gyerek egészét figyelembe vevő fejlődési folyamat feltételeinek a biztosítása. Alapvető célom tehát a gyermek személyiségfejlődésének elérése olyan módon, hogy minél boldogabb, egészségesebb emberré váljék. Ezen lényeges célkitűzés mellett törekszem arra, hogy fejlődjék

- a személyiség és a társas kapcsolatok,
- a kognitív funkciók: figyelem, koncentráció, orientáció, receptív és expresszív beszéd, érzékelés, észlelés, motorium, vizuomotoros organizáció, emlékezet,
- az affektív funkciók: emóciók, érzelmek, hangulatok, kötődés, empátia, érzelmi intelligencia,
- az ismeretek: a gyermek tanult, szerzett ismereteinek köre, tudásszintje utánzáson, megértésen, az aktív beszéden alapuló ismeretek, az olvasás, írás- helyesírás, számolás elsajátításához alapul szolgáló készségek, képességek, az általános tájékozottság,
- az adaptív viselkedés: önállóság, társas kapcsolatok, beilleszkedés, önkontroll, interakciók, játék.

2024. I. félévi értékelés

Székely Zoltán

A szöveges értékelés alapja a gyermek félév során tanúsított képességeinek, készségeinek, kompetenciáinak, a gyermek saját magához viszonyított fejlődésének, előre haladásának nyomon követése. Alapját a megfigyelés, mint pedagógiai módszer képezi, valamint az értelmi képességek feltérképezését változatos feladatok segítségével végeztük.

A gyermeknek különböző tanulási tevékenységek alatt tanúsított érdeklődését, aktivitását, a közösségbe való beilleszkedését, a konstruktív magatartásformák kialakulását a folyamatos megfigyelés során mértük fel.

Szociális képességek: Érzelmei gyakran változnak, felnőttekhez való viszonyát és érdeklődését adott lelki állapota és az általa megszokott személy határozza meg. A kezdeményezésektől többnyire távol marad, kevésbé motiválható. Szociális magatartása életkori szinttől elmaradó, nehezen, vagy egyáltalán nem alkalmazkodik az óvodai közösség szabályaihoz, azok betartatása dacot vált ki belőle. Társaival szemben visszahúzódó, nehezen kezeli a felmerülő problémákat, konfliktusokat.

Önkiszolgálás: A gondozási tevékenységek (tisztálkodás, étkezés) során többnyire figyelmeztetni kell a helyes tisztálkodási szokások betartására, öltözködésben segítséget igényel.

Nagymozgások: Mozgása összerendezetlen, reakció-ideje megfelelő, erőnléte megfelelően fejlett. Testképe kialakulóban, testrészeit megnevezi, jobb-bal irányt téveszti.

Finommotorika: Szem-kéz koordinációt igénylő tevékenységeket kevésbé sikeresen végzi. Ceruzafogása szabályos (balkezes), nyomatéka erős. Esztétikai érzéke kevésbé fejlett, az eszközöket többnyire önállóan használja.

Nyelvi képességek: Beszédértése változó, gondolatait nehezen fejezi ki, mondszerkesztése nehézkes. Szókincse életkorának megfelelő. Beszéde logopédiai fejlesztésre szorul.

Érzékszervek területe: Emberek, tárgyak hangját többnyire felismeri, megkülönbözteti. A beszédhangokat nehezen differenciálja. Tárgyak azonosságát felismeri, különbözőségét többnyire téveszti. Alak-háttér felismerése pontos. Színeket, irányokat téveszti. Tapintás útján felismeri a tárgyak közötti különbségeket.

Zákány Napisugar Óvoda és Konyha
952 Zákány, Major 1. ut. 17.
tel.: +36 30/99 30212
mail: zakany.ovoda@gmail.com

Gondolkodás: Általános ismeretei a természeti és társadalmi környezetéről, családjáról életkorának megfelelőek. Mechanikus számlálása növekvő sorban egyenletes, csökkenő sorban sikertelen. Halmazok létrehozása sikertelen, a pár fogalmát téveszti. Figyelme könnyen terelődik, önálló feladatvégzésre nehezen képes. Emlékezete kevésbé megbízható, hosszabb koncentrációja kialakulóban. Képzelete megfelelő, viszont a rövid ideig tartó figyelme miatt munkáit többnyire nem fejezi be vagy elkapkodja. A gyermek gyógypedagógiai fejlesztésben részesül.

Fejlesztendő területek: jobb-bal differenciálása, emberrajz ábrázolása, számolási készség (pár) fejlesztése, síkban való tájékozódás, időbeli relációk (hét napjai), szociális készségek, empátias képességek.

Zákány, 2024. 02. 16.

Szülő:

Jóváírás: Nagy Gabriella

óvodapedagógus

óvodapedagógus

1422-106/2021-2022

Iktatószám: 255/2022

Szakértői vélemény
Járósi szintű szakértői bizottsági vizsgálatról

Személyi adatok:

Név: [REDACTED]

A gyermek/tanuló életkora: 5 év

Osztályfok: középső

Születési hely, idő: Budapest XX. kerület, 2017. 03. 15.

Anyja neve: [REDACTED]

Gondviselő neve: [REDACTED]

Lakeim: 8852 Zákány, Mátyus I. u. 36.

Tartózkodási hely: 8852 Zákány, Mátyus I. u. 36.

Vizsgálatot kérő: [REDACTED]

Vizsgálat ideje: 2022. 03. 08.

Vizsgálati előzmények:

Problémafelvetés, a vizsgálat oka: a jelenleg 5 éves, óvodás kislány vizsgálatát az óvoda kérésére végeztem el. A vizsgálatra [REDACTED] édesanyjával érkezik. Az édesanya kérdésekre elmondja, hogy [REDACTED] otthon gyakran agresszív, vad. Általában agresszivitását fizikális módon fejezi ki, rugdos és ültögeti a környezetében levőket. Az anyuka megfigyelései alapján nehezen tűri a kislány a kudarcot. Otthoni környezetben megnyilvánulásait teátrális jelleg kíséri, mindig igyekszik felhívni magára a figyelmet. Idegen környezetben szorongása erősen érzékelhető, nehezen oldódik fel. Óvodai közegben megfigyelhető a társas szorongása és beilleszkedési, kapcsolódási nehézsége is. Társaihoz csak rövid ideig képes kapcsolódni és alkalmazkodni. Mozgékony, képtelen hosszabb ideig egyhelyben megülni. Hangulata gyorsan változik, amelyek általában hevesen törnek a felszínre. Nagyon nehezen motiválható, utasítást nem érti meg, illetve, ha fel is fogja, hamar elfelejti mindazt. Koncentrációja alacsony szintű.

A jelen vizsgálat tényei, eredményei:

[REDACTED] pszichológiai vizsgálatát agresszív magatartása és viselkedése háttérében meghúzódó okok feltárása érdekében végeztem el.

Vizsgálat során alkalmazott eljárások, módszerek: Exploráció, megfigyelés, szabad játéktevékenység, WPPSI-IV intelligencia teszt, Világjáték, Winnicott-firka, megbeszélés a szülővel

Pszichológiai vizsgálat eredményei:

személyiségében zárkózott kislány. Idegen helyzetben szorongása és frusztrációja erősen érzékelhető. Vizsgálati helyzetbe egyáltalán nem vonható be, irányításomat nem fogadja el még az édesanya jelenlétében sem. Közös játéktevékenységbe nem vonható be, azonnal elhagyja a játéktérletet. Többszöri kapcsolattelvével során elutasító és gyakran agresszív megnyilvánulások jellemzik (dobálja a kezében lévő tárgyakat). Édesanya kérését sem teljesíti. Vélelmezhetően nem érti a hozzá intézett utasításokat. Kudarctűrő képessége alacsony szintűnek imponál. Ha nem sikerül számára az eltervezett tevékenység, agresszív megnyilvánulások jellemzik, ezekben a helyzetekben nehezen megnyugtatható. A későbbiekben egyszer-egyszer vesz fel velem kapcsolatot, de az nem tartós.

Szabad játéktevékenység során mindenhol felmászik a teremben, láthatóan veszélyérzékelése csekély és próbálja a határokat feszegetni. A későbbiek során felfedezi a szobában a labdákat. Gurítja, majd agresszívan rugdossa azokat. Figyelmeztetésre azonban sértődékenyen reagál, elsíri magát, vagy elhagyja a helyzetet és másik játéktevékenységbe kezd. Leginkább az autók és a katonák foglalják le, azokkal játszik. Háborút próbál megjeleníteni. Ebben a helyzetben már engedi, hogy becsatlakozzék a játéktevékenységbe, de csak addig amíg ő irányíthat. Új játék behozását csak ő döntheti el. Ha nem úgy cselekszem ahogy ő akarja, kilép a szituációból.

WPPSI-IV intelligencia teszt felvétele során egyáltalán nem vonható a kislány feladathelyzetbe. Fújókával való motivációja során leül a szőnyegre, de figyelme csak addig tartható fent, ameddig buborékokat fújok neki. A teszt felvétele során a szóértést nem hajtja végre, kivesszi a kezéből a könyvet és eldobja. Többszöri próbálkozásra sem bevonható. Mozaik-próba során a kockákat toronyba építi, de a tevékenységet nem utánozza le. Ha irányítani szeretném, már fokozódik az elutasítása és eldobálja az eszközöket. További soron következő próbákat elutasítja, figyelmét egyáltalán nem kelti fel. A tárgykirakó próba során az első ábrát (dinnye) bemutatásomra elvégzi, majd a második kirakó esetében már elutasító. Láthatóan megunt a feladatot. Többszöri utasításra sem hajtja végre a feladatot.

Világjáték teszt felvétele során érdeklődő, de határozatlanul és bizonytalanul kezd neki. Vélelmezhetően nem érti a feladatot, valamint a hozzá intézett utasításokat. Többszöri megerősítésre van szüksége a feladat elkezdéséhez. A homokkal először idegenül bánt, majd aztán későbbiekben szertelenül lapátolja és szórja azt. Folyamatosan tartja velem a szemkontaktust, megerősítésre várva. Bólintásom után folytatja az építést. Egy szigetet alakít ki a tengeren, amelyet katonákkal és tankokkal vesz körül. Érezhetően szüksége van a védelemre és a támogatásra.

Megállapítások, összegzés: a kislány fejlettsége és érdeklődési köre elmaradottabb az életkorától. A nagymozgás fejlettsége életkori átlagának megfelelő. Finommozgás fejlettsége, valamint adaptációs- gondolkodási képessége életkori átlagtól elmarad. Befogadó és kifejező nyelvi képessége életkori átlagtól elmarad. Érzelmét, szükségleteit nehezen tudja kifejezni. Ha nem az ő akarata érvényesül szintén agresszív, dobálja és rongálja az eszközöket, játékokat. Láthatóan a szülőnek vannak eszközei, amelyekkel próbálja kezelni a helyzetet.

egészséges személyiségfejlődése érdekében szükséges a szülők folyamatos támogatása, nevelési tanácsadása, javaslatokkal való ellátása. A kislány gyógypedagógiai fejlesztése és pszichológiai támogatása elengedhetetlenül szükséges a továbbiakban.

Vélemény: beilleszkedési, tanulási nehézség

Javaslat:

- kiscsoportos fejlesztő pedagógiai ellátás biztosítása nevelési, oktatási intézmény, vagy szakszolgálat szakemberei által, lehetőség szerint heti rendszerességgel (fejlesztést végezheti fejlesztő pedagógus és/vagy gyógypedagógus/logopédus szakon, vagy tanulásban akadályozott szakon végzett gyógypedagógus/terapeuta).
- pszichológiai ellátás megkezdése

A gyermek beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, ezért kiemelt figyelmet igényel, különleges bánásmódra jogosult.

A 2011. évi CXCV. Nkt. 47.§ (8) bekezdésében megfogalmazottak szerint fejlesztő foglalkoztatásra jogosult, a 2011. évi CXCV. Nkt. 27.§ (5) bekezdésében meghatározottak szerint. A fejlesztő foglalkoztatás a nevelési tanácsadás, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás, a kollégiumi nevelés és oktatás keretében valósítható meg.

Fenti javaslatunkat a 2011. évi CXCV. törvény 47.§ értelmében tesszük.

Fejlesztési tanácsok:

- Beszéd- és nyelvi fejlesztés
- beszédészlelés és beszédmegértés fejlesztése
- grafomotoros fejlesztés
- finommotorika fejlesztés
- térbeli tájékozódás, térészlelés, laterálisitás, saját testen, síkban való tájékozódás fejlesztése
- vizuomotoros képességek fejlesztése
- kognitív képességek fejlesztése
- vizuális és hallási figyelem, beszédfigyelem fejlesztése
- gondolkodási funkciók fejlesztése
- együttműködési készség fejlesztése
- kitartás, monotónia tűrés növelése
- agresszió kezelése
- érzelmi kifejezőképességének fejlesztése

Jelen szakértői vélemény a 2022-2023. tanév végéig érvényes.

Kötelező felülvizsgálat időpontja: 2023. március.

Felülvizsgálat helyszíne: lakóhely/tartózkodási hely szerint illetékes járási szakértői bizottság.

A szakértői vizsgálat befejezését követően a szülő/törvényes képviselő/nagykorú tanuló tájékoztatást kapott a szakértői vizsgálat megállapításairól, a szakértői vélemény várható tartalmáról, és az ezzel kapcsolatos jogokról és kötelezettségekről.

Az emberi erőforrások minisztere pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló 15/2013 (II. 26.) EMMI rendelet 18.§ szerint:

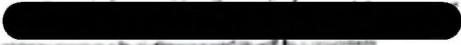
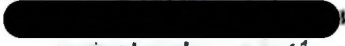
- A gyermek, tanuló ellátására a szakértői véleményben foglaltak szerint akkor kerülhet sor, ha az abban foglaltakkal a kiskorú tanuló esetén a szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló egyetért.
- Amennyiben a szakértői véleményben foglaltakkal a szülő, a tanuló nem ért egyet, a szakértői bizottság köteles erről a tényről a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes tankerületi központot tájékoztatni.
- A szülő, vagy nagykorú tanuló esetén a tanuló közvetlenül is eljárást indíthat a gyermek, tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes tankerületi központnál a szakértői vélemény felülvizsgálatát kezdeményezve.
- Szülőnek, vagy nagykorú tanuló esetén a tanulóknak a szakértői véleményben foglaltakkal kapcsolatos egyetértését vagy egyet nem értését írásban kell közölnie.
- Amennyiben a szülő, vagy nagykorú tanuló esetén a tanuló a szakértői vélemény kézhezvételétől számított tizenöt napon belül nem tesz nyilatkozatot és nem indítja meg az eljárást, az egyetértését megadottnak kell tekinteni.

Csurgó, 2022. 05. 03.

Vizsgálók, konzulensek:

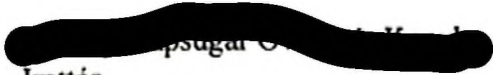
Klinikai és mentálhigiéniai
gyermek- és ifjúsági
pszichológus
vizsgálatvezető

Intézmény vezető

Erről értesül:

1. Szülő/törvényes képviselő/nagykorú tanuló

A szülő/törvényes képviselő/nagykorú tanuló egyetértése esetén:

2. pszichológus

3. Irattár

Somogy Megyei Pedagógiai Szakszolgálat

Megyei Szakértői Bizottság

OM 201275

7400 Kaposvár, Somssich Pál utca 8.

☎/Fax: (82) 510-113

E-mail cím: somszakbiz@gmail.com

Hivatkozási szám: 22828-2165/2023

Iktatószám: Sz- 2023

Szakértői vélemény *megyei szintű szakértői bizottsági vizsgálatról*

Személnvi adatok:

Név:

A gyermek/tanuló életkora: 6;2 éves

Osztályfok: nagycsoportos óvodás

Születési hely, idő:

Anyja neve:

Gondviselő neve:

Lakcím:

Tartózkodási hely:

Vizsgálatot kérő:

Vizsgálat ideje:

2023. 06. 14. + 2023. 08. 31.

Vizsgálati előzmények:

Problémafelvetés, a vizsgálat oka:

A jelenleg 6;2 éves, óvodás kisgyermek 2023 márciusában vett részt a Somogy Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Csurgoi Tagintézményének szakemberei által végzett vizsgálaton óvodája kérésére, a gondviselő egyetértésével/beleegyezésével. A Megyei Szakértői Bizottságunkhoz továbbküldött járási szakértői bizottsági „Összefoglaló a járási szintű szakértői bizottsági vizsgálatról” dokumentum alapján: **„4 vizsgálat folytatásának indoklása:** *Jelen vizsgálati eredményeink alapján a gyermek átlagos övezet, alsó határához közelítő intelligenciaszint mellett egyenetlen teljesítményt mutatott. Jelentős elmaradást tapasztaltunk az adaptív viselkedés, figyelmi funkciók, a kognitív és nyelvi képességek területein egyaránt. Felmerült az eltérő fejlődésmenet, sajátos nevelési igény (esetleg autizmus) gyanúja, ezért kérjük a Megyei Szakértői Bizottság további szíves vizsgálatát.*”

/Vizsgálók, konzulensek: [redacted] gyógypedagógus, vizsgálatvezető;
[redacted] tanácsadó szakpszichológus; [redacted] tagintézmény-
vezető/

A Szakértői vélemény a Somogy Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Csurgoi Tagintézményében elvégzett vizsgálatok dokumentációinak felhasználásával készült.

A tanuló, gyermek eddigi ellátásának tárgyi, személyi feltételei:

Óvodájában fejlesztő pedagógiai ellátásban és logopédiai terápiában részesül.

A vizsgálat célja: Aktuális állapot feltárása, fejlesztésére terápiás ellátására tett javaslatétel, a sajátos nevelési igény megállapítása vagy kizárása.

A szakértői vélemény iránti kérelemből idézzük: Többnyire egyedül játszik. Könnyen konfliktusba kerül társaival, csak kevés felnőttet fogad elé. Zárkózott, ugyanakkor lobbanékony, ha sérelem éri, kiabál. Önfegyelme, önbizalma fejletlen. Érzelmei hullámzóak, gyors hangulatváltozások és heves érzelmi megnyilvánulások jellemzik. ... Segítőképz, készséges. Az utasítást segítséggel érti meg. Motiválhatósága sokat javult. Figyelem, koncentráció hamar fárad, elterelődik. Mozgása kissé koordinálatlan, nehézkes."

(A szakértői vélemény iránti kérelem kelt: 2023. 01. 17.)

Anamnesztikus történések:

Az anamnesztikus adatokból kiemelendő, hogy [REDACTED] a 39. hétre, 3450 g súllyal, 9/10-es Apgar értékkel, császármetszéssel született.

Mozgásfejlődése, az édesanya elmondása alapján, sajátosan alakult. A statikai fejlődési szakaszok hiánytalanul lezajlottak, ám időbeli lefolyásuk kapcsán, az édesanya kiemelte, hogy a kúszás, mászás sokáig volt megfigyelhető fiánál. Kapaszkodva lépegetni 1 éves kora után kezdett el, a biztos járása pedig csak másfél éves kora után alakult ki.

Beszédfejlődésében jelentős megkésettség tapasztalható. Másfél évesen mondta ki az első szavakat (pl. papa, mama stb.), ezt követően azonban hosszú ideig nem figyeltek meg fejlődést a gyermek beszédében. 3 éves kora körül kezdett el összefüggően beszélni.

Intézményes nevelése az óvodával kezdődött. Budapesten kezdett óvodába járni, am a beszoktatást követően pár hónappal elköltöztek Budapestről jelenlegi lakóhelyükre. Közösségbe való beilleszkedése nehezített volt. Budapesten az édesanyjáról való leválás okozott nehézségeket, új óvodájába a Covid járvány miatt egy hétig járt.

A gyermeket a [REDACTED] szakemberei korábban már vizsgálták. Akkor vizsgálati eredményeik alapján beilleszkedési, tanulási nehézséget (részkepessegek egyenetlen érése) állapítottak meg. A részkepessegek egyenetlen fejlettsége és a kognitív képesek gyengesége mellett, a nyelvi fejlettségi szintje is életkori elmaradást mutatott. Javasolták fejlesztő pedagógiai és logopédiai ellátását (l.: 1422-106/2021-2022-es Szakértői véleményt). Az Oktatási Hivatal HTAN/18390-3/2023 határozata alapján a 2023/2024-es nevelési évben további egy év óvodai nevelésben részesülhet.

A szülők elmondása szerint, gyermeküknel már a szakértői vélemény iránti kérelem elkészülte óta pozitív változások tapasztalhatók. Beáll játszani a többi gyermekhez, vannak barátai, bár a kedvező változásokat a szülők azzal is összekapcsolják, hogy húgával jár egy csoportba.

2023.08.28-án gyermekneurológiai szakvizsgálata történt, melynek diagnózisa: Az aktivitás és figyelem zavarai F9000 (l.: Ambuláns kezelőlap [REDACTED])

Az orvosi anamnesztikus adatai, valamint az egészségi állapotára vonatkozó információk iratanyagában megtalálhatók.

A jelen vizsgálat tényei, eredményei:

Eljárások, módszerek megnevezése: Anamnézis felvétele, explorációs beszélgetés, megfigyelés, WISC-IV intelligenciateszt, GOODENOUGH-féle rajzteszt, Bender-A próba, Doll-féle Vineland Szociális Érettségi Skála, Q-CHAT kisgyermekkorai autizmus kérdőív. Gyermk Hiperkinetikus Zavar Kérdőív, *beszédvizsgálat:* az artikuláció vizsgálata, Lörök-Ajtony-Palotás-Pléh (LAPP) aktív szókincs-vizsgáló eljárás, grafomotoros készség vizsgálata, mennyiségi gondolkodás vizsgálata, általános tájékozottság vizsgálata, megbeszélés szülővel.

a szüleivel érkezik a vizsgáló helyiségbe. A kétszemélyes vizsgálati helyzetbe a pszichológiai vizsgálat során alig- alig illeszkedik be, együttműködése rövid ideig tart, ezt követően kilép a vizsgálati helyzetből, feladathelyzetbe ezután már nem hozható. Szabály- és feladattudata kialakulatlan. Feladattartása egyenetlen. Monotónia tűrése gyengébb. Figyelme könnyebben terelődő. A vizsgálat során fokozott motoros nyugtalanság jellemzi. Feladatvégzés helyett a vizsgáló helyiség játékaival keltik fel látszólag érdeklődését, ám amikor lehetősége lenne szabadjátékra, a játékok sem kötik le hosszabb ideig, sokszor nem is rendeltetésszerűen használja azokat. A siker, dicséret nem motiválja.

Pszichológiai vizsgálata:

A [redacted] szakemberei által 2023. 03. 02-án elvégzett komplex vizsgálata során lezajlott pszichológiai vizsgálatának eredményei, tapasztalatai a következők: „A gyermek értelmi képességét a WPPSI-IV, Wechsler Preschool and Primary Scale of Intelligence Gyermek Intelligenciateszttel vizsgáltuk. Teljesítményprofilja, a teljes teszt mutatóján elért pontszáma alapján intelligenciája a normál értelmi övezetben helyezkedik el, TIQ: 74.

<i>Skála</i>	<i>összesített csoportpont</i>	<i>Százalék rang</i>	<i>95%-os megbízhatósági intervallum</i>
<i>Teljes Teszt</i>	74	4	69-82
<i>Verbális megértés</i>	45	0,1	42-58
<i>Téri-vizuális</i>	73	4	67-86
<i>Fluid gondolkodás</i>	59	0,3	55-71
<i>Munkamemória</i>	70	2	65-82
<i>Feldolgozási sebesség</i>	73	4	67-86

Szubtesztek értelmezése

A verbális megértés próbáiban nagyon gyengén teljesített. Ruben verbális fogalomalkotása, verbális gondolkodása, szókincse valamint a környezetből való információ felvétele alacsony szintű.

A rész- egész viszony, integrációs képességet, vizuális részletekre való odafigyelést, nonverbális fogalomalkotást és vizuomotoros integráció képességet mérő feladatokban jobb eredményt ért el.

A fluid és induktív gondolkodást mérő feladatokban gyengébben teljesített, vizuális intelligencia szintje, fogalmi gondolkodása és osztályozási képessége alacsony színvonalú.

A munkamemória szubtesztben a vártnál jobb eredményt ért el. A gyermek emlékezőképessége, figyelmi teljesítménye, koncentrációja, és gondolkodási folyamatai elfogadhatóak.

Vizuális információfeldolgozása, szabályalkalmazása, munkatempója megfelelő szintű.”

(l.: járási szakértői bizottsági „Összefoglaló a járási szintű szakértői bizottsági vizsgálatról” dokumentum, valamint a járási szakértői bizottsági Vizsgálati jegyzőkönyv alapján; kelt: Csurgó, 2023. 03. 02.)

Jelen alkalommal, az általános fejlettségi szint megállapítására, a WISC-IV intelligenciatesztet alkalmazását terveztük, ami a gyermek nehézkes együttműködése miatt meghiúsult. A Mozaik próbában a kockákkal, folyamatos motiválás mellett még dolgozott, ám a Közös jelentés feladatban csak az elhangzott szavakat ismételte, illetve a második részfeladatnál az elsőnél említett színeket említette, ismételte („megtapad”), majd kilépett a

feladathelyzetből. Bár a szülők elmondása szerint a számokat különösen kedveli, a *Számtérfelelem* feladatba már egyáltalán nem volt bevonható, a vizsgálatvezető kéréseit figyelmen kívül hagyta. Szülei faggatózására reagálva azt mondta, hogy ő azt a „pecsételő” feladatot akarja csinálni, amelyet kellett a tagintézményi vizsgálat folyamán.

Emberrajzot előmutatást követően sem készít. A szülők elmondása szerint otthon rajzolt már embert, tud emberalakot rajzolni. Spontán rajzot sem készít eleinte. Amikor a vizsgálatvezető példákat említ arra vonatkozóan, hogy bármit rajzolhat, amit szeret pl. vonatot, autókat, lufikat, akkor ábrázol lufikat, illetve vonatsínt.

A **BENDER-A próba geometriai ábráinak másolási** módja és elért eredménye, a vizuális észlelés, a vizuomotoros koordináció és a téri tájékozódás súlyos nehezítettségét jelzi. A legegyszerűbb formák közül, a kör és a kereszt kivitelezésében már sikeres. Sarkosítása még alakulóban van formamásolásában. Az összetett ábrák érintkezési pontjainak, valamint a belső strukturáltság kivitelezése még sikertelen. Pontszám szerinti (3 pont) eredménye 4 éves életkori szinten is gyenge teljesítménynek minősül. Grafomotorikája fejlesztésre szorul.

Az *adaptív működés* számszerűsítő felmérésére a **Doll-féle Vineland Szociális Érettségi Skálát** vettük fel, amelyhez az adatokat a szülő kikérdezésével, és saját megfigyeléseinkkel nyertük. Az önirányításra, önkiszolgálásra, önálló elfoglaltságok, tevékenységek megszervezésére, a közlekedés és kommunikáció területére vonatkozó tételek alapján Ruben az életkori elvárásoktól kismértékben elmaradó (5;2 éves) szinten funkcionál aktuálisan. SZQ: 83.

A gyermek *viselkedését* a **Gyermek Hiperkinetikus Zavar Kérdőívvel** is mértük. A szülő válaszai alapján sem a figyelmet, sem pedig a hiperaktivitást mérő skálán nem mutatkozik határérték feletti pontszám. A vizsgálat során figyelme terelődőbbnek mutatkozott és fokozott motoros nyugtalanság jellemezte.

A **Q-CHAT** kérdőívre adott válaszok alapján a társas kommunikáció, a mintha-játék, a beszéd- és nyelvi fejlődés, a közös figyelem, valamint az élménymegosztás terén mutatott sajátosságok alapján nem mutatkozik eltérés a normatív fejlődéshez képest.

Gyógypedagógiai vizsgálata:

A [REDACTED] szakemberei által 2023. 03. 02-án elvégzett komplex vizsgálata során lezajlott gyógypedagógiai vizsgálatának eredményei, tapasztalatai a következők:

Gyógypedagógiai vizsgálatának eredményei:

[REDACTED] szomatikusan átlagosan fejlett, rendezett külsejű kisfiú. Vizsgálatra szüleivel érkezett. Az édesanyjáról nem választható le, végig igényli a jelenlétét. A gyermek a vizsgálati szituációt nehezen fogadja el, nem együttműködő, irányított beszélgetésbe nehezen vonható be. Általános tájékozottsága családjáról, környezetéről hiányos. Feladathelyzetben feladathoz való hozzáállása hullámzó, feladattudata kialakulatlan. Feladattartása gyenge, figyelme könnyen terelődik. A vizsgálatot több részletben vettük fel, illetve bizonyos feladatokat egyáltalán nem sikerült elvégezni. Gyakran abbahagyja a feladatot, ellenkezik (Nem akarom, nem tudom, nem mondom...), ha felkelti az érdeklődését valami igényli a megerősítést. Feladatértése bizonytalan, nehezen motiválható. Monotónia tűrése gyenge. Munkatempója lassú.

DPT, Dislexia prevenció teszt alapján végzett vizsgálat tapasztalatai:

Beszédvizsgálat: beszédszervi állapot és működés vizsgálata alapján, ajkak épek, nyelve átlagos nagyságú. Nyugalmi helyzetben az ajkak lazán zárta. Nyelv nyugalmi helyzetben szájtéren belül helyezkedik el. Beszéde alakilag ép. Beszédkészletése vizsgálati szituációban alacsony szintű. Eseményképről felsorolás végez, illetve egyszerű mondatot alkot, de mondatalkotása grammatikailag hibás. A nyelvi fejlettséget vizsgáló próbákban életkori szint alatt teljesít. Szókincs vizsgálat során a képek felét megnevezi. Relációs viszony megértése és relációs szavak használata nehézséget jelent számára. Fogalomalkotás segítségével részben sikeres. Különbségek megfogalmazása sikertelen. Önállóan nem tud felidézni verset, éneket, mozgás-beszéd összerendezése sikertelen (ritmus-taps), ritmust nem tud ismételni.

Térbeli tájékozódó képessége saját testen és viszonyításban fejlesztésre szorul, jobbal differenciálása kialakulatlan. Testséma fejlettségének részpróbákban a főbb testrészek azonosítása, testközépvonal átlépése fejlesztésre szorul. Síkban nem tud megfelelően tájékozódni.

A gyermek mozgásfejlettség-vizsgálata során megállapíthatjuk, hogy mozgásfejlődése ebben az életciklusban elvárható fejlettségi szinttől elmarad. Nagymozgás: az egyensúly statikus és dinamikus próbákban gyengébben, labdagyakorlatok során megfelelően teljesít. Finommotorika fejlettségének vizsgálata során gyöngyöt fűz. Grafomotoros fejlettsége vizsgálata nem történt meg, mert hártotta, elutasította a rajzolást, ceruzát, semmiféle íróeszközt nem volt hajlandó megfogni.

Vizuális emlékezete pontatlan, tárgyképek felidézése hiányos. Auditív emlékezete hangokra, szavakra, mondatokra vonatkozóan egyaránt életkori szint alatti. Történet felidézése segítő kérdésekkel is összefüggéstelen, hiányos. Hallási differenciáló képessége elfogadható.

(l.: járási szakértői bizottsági „Összefoglaló a járási szintű szakértői bizottsági vizsgálatról” dokumentum, valamint a járási szakértői bizottsági Vizsgálati jegyzőkönyv alapján; kelt: Csurgó, 2023. 03. 02.)

Jelen alkalommal végzett vizsgálata:

Az artikuláció vizsgálata alapján megállapítható, hogy Ruben beszéde alakilag még hibás.

Jelenleg irányított szituációban- képek nevének utánmondása során zs→s hangcsere tapasztalható. Spontán beszéde elmosódottá válik.

Beszédkészletése a vizsgálati szituációban visszafogott, zárt szájjal beszél. Spontán és irányított beszélgetésbe bevonható. Eseményképről felsorolást ad, cselekvéseket megnevez. Mondatszerkesztése esetenként diszgrammatikus.

A gyermek aktív szókincse a Lörík-Ajtony-Palotás-Pléh (LAPP) aktív szókincs-vizsgáló eljárással felmérve életkori szintjén átlag alatti szókincset (T-érték: 27), közepes fokú elmaradást jelez.

Saját személyére és családjára vonatkozó ismeretei kissé hiányosak. Jobb-bal oldalt, irányt saját testen differenciál, térben és síkban nehezebben tájékozódik. Keresztezett szituációt nem ismer. Fő testrészeit jól, finom testvázlatát alig ismeri. Idői ismeretei (napok, napszakok, évszakok neve) konkrét eseményhez kötötten is csak részben hívhatók elő, idői relációkat nem állapít meg. Lateralitás vizsgálata – bal kéz használata mellett - keresztezett dominanciát jelez.

Írást megalapozó perceptuo-motoros készségei további intenzív fejlesztést igényelnek. Előrajzolt formákat változó nyomatékkal, bizonytalan vonalvezetéssel, kisebb-nagyobb eltéréssel követ le.

Megkezdett, ritmikusán változó sorokat komoly forma- és sorköz tartási nehézséggel, ritmustartásra törekvés nélkül, részben folytat. A ceruza bal kezében, szabálytalan ceruzafogással tartja.

Matematikai képességet, készséget: Mechanikusan, növekvő sorban 12-ig számlál. Csökkenő számsort önállóan még nem alkot. Halmazok számosságát 6-os számkörben állapítja meg helyesen. A beszéd és ujjmozgás még többször nincs szinkronban. Több-kevesebbet bizonytalanul differenciál, az ugyanannyi fogalma még nem alakult ki. Globális mennyiség felismerése saját testen (ujjain) kialakulatlan.

Szakorvosi vélemény:

A szülői heteroanamnézis szerint, a kisfiú a korábbi időszakhoz képest igen sokat fejlődött: eddig nem szerepelt olyan óvodai ünnepeken, ahol mások is (pl. szülők) ott voltak, de az utóbbi nevelési év vége felé már igen. Húgával többet játszik. Másokkal nem piszkálódó, nem provokatív, nem dobálózik. Sokkal jobban bevonható közös tevékenységekbe: az anyukának próbál segíteni (pl. mosogatni). A szabad játékhelyzetben (az anyuka jelenlétében) a kisfiú figyelme felkelthető; célirányosan terelhető, azonban még viszonylag rövidebb ideig fixálható. A rendelkezésére álló játékok közül spontán inkább a konstruálásra is alkalmasakat, ill. a közlekedési eszközöket választja. Előfordul, hogy a szülő figyelmét is felhívja érdeklődésének tárgyára („Anyá, nézd milyen motor!”); spontán játékában is a közlekedési-eszközöket preferálja, élénk fantáziajátékot folytat velük. Azonban a miniatűr bábukkal való manipulálás nemigen érdekli; így a velük való fantáziajáték minősége nem ízelhető meg. Előfordul, hogy a vizsgálóhoz visz egy-egy játéktárgyat, megmutatja, érdeklődik annak funkciója felől. A tekintetkontaktus felvétele ritkább ugyan a szokásosnál, azonban az kommunikációs céllal, -a verbális tartalmakkal összehangoltan használja. A beszédben monologizálás, echoláliák, halandzsa, idioszinkretizmus, feltűnően szokatlan prosódia nem tapasztalható. Motoriuma élénk; tevékenység-váltásai gyakoribbak: új ingerre viszonylag hamar fordul. A vizsgálatokon a kisfiú együttműködési készsége korlátozott volt: így a szülői válaszokon alapuló szociális érettségi skálát vették fel, mely alacsonyabb, - de a normál tartományhoz sorolható értéket képviselt. Gyógypedagógiai tesztjeiben a részképességek több területén is megjelenő fejlődési zavar jeleit regisztrálták. F83, F90.9

Megállapítások, összegzés: Az összesített vizsgálati eredmények átlagostól elmaradó, határövezeti intelligenciaszintet jeleznek, egyenetlen intelligenciastruktúra mellett. Rész- és összteljesítménye, tapasztalataink és megfigyeléseink alapján, a gyermek aktuális pszichomotoros fejlettségi állapota egyenetlen képesség- és készség szintet jelez: lassabb ütemű fejlődés, egyenetlen fejlettség tapasztalható. Az alapkultúrtechnikák megismeréséhez szükséges részképességei, készségei egyenetlenül fejlettek. A kisfiú a beszéd- és nyelvi fejlettség terén elmaradást mutat az életkorának megfelelő szinttől, ami elsősorban az aktív kifejező beszédében mutatkozik meg. [REDACTED] zen felül az aktivitás és figyelemzavar tüneteit is mutatja. Kevert specifikus fejlődési zavarok (BNO F83) és K.m.n. hiperkinetikus zavar (BNO F90.9) fennállása miatt sajátos nevelési igényű.

A gyermek a kétszemélyes vizsgálati szituációban nehezen foglalkoztatható.

A gyermek szülője/törvényes képviselője kérelmet nyújtott be az Oktatási Hivatalhoz, melyben gyermeke további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételének engedélyezését kérte. Az Oktatási Hivatal HTAN/18390-3/2023 határozata alapján a gyermek, a 2023/2024-es nevelési évben további egy év óvodai nevelésben részesülhet.

A határozat alapján a gyermek a 2023/2024-es tanévben mentesül a tankötelezettség teljesítésének megkezdése alól, és további egy év óvodai nevelésben vehet részt. Iskolai tanulmányainak megkezdését a 2024/2025-ös tanévtől javasoljuk.

Összteljesítménye alapján, további optimális fejlődése elősegítése céljából javasoljuk, az óvodai nevelésének, fejlesztésének folytatását a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvei szerint; az óvodai csoporton belüli, az óvónők általi óvodai komplex-, és differenciált fejlesztése mellett; valamint komplex, több komponensű terápiás ellátás biztosítása javasolt; figyelemzavarra vonatkozó terápia biztosítása javasolt.

Javaslat:

- óvodai fejlesztés folytatása „A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve” szerint
- logopédiai terápia biztosítása
- diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia prevenciós terápia biztosítása
- figyelemzavarra vonatkozó terápia biztosítása

Óvodai nevelésére javasolt intézmény:

A sajátos nevelési igénnyel kapcsolatos megállapítások:

A gyermek sajátos nevelési igényű, egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási és figyelemzavarral) küzd, ezért kiemelt figyelmet igényel, különleges bánásmódra jogosult.

A gyermek a többi gyermekkel közös nevelésben részesülhet. A 2011. évi CX. Nkt. 4.§ 25. pontjában megfogalmazott sajátos nevelési igényű gyermekek körébe tartozik.

A 2011. évi CX. törvény 47.§ (7) bekezdése alapján a csoport létszámának számításakor 2 gyermekként kell számításba venni. Foglalkoztatását a fejlesztési tanácsok figyelembe vételével, szakirányú végzettséggel rendelkező gyógypedagógus /logopédus tanár/terapeuta / tanulásban akadályozott szakos tanár/terapeuta / pszichopedagógia szakirányon végzett tanár/terapeuta/ által vezetett egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs foglalkozást kell szervezni, a 8.§ (3) bekezdése alapján.

Fenti javaslatunkat a 2011. évi CX. törvény 47.§ értelmében tesszük.

Fejlesztési tanácsok és további javaslatok:

- Komplex, több komponensű terápia biztosítása. Részképességek, készségek fejlesztése.

- Lehetőség szerint: Mozgásterápia. Szenzoros jellegű mozgásterápia.

Szenzoros-integrációs mozgásterápia/szenzomotoros integrációs terápia/komplex, mozgásfejlesztésen alapuló (u.n. motoszenzoros típusú) terápia biztosítása.

- Kellő adaptációval: Tréningprogram a verbális-, a téri-vizuális munkaemlékezet és a figyelem fejlesztésére (alkotó szerkesztő: Dr. Torda Ágnes).

- Az érzékelés-észlelés, a figyelem, az emlékezet, a képzelet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése. A tanulási információ feldolgozási funkciók fejlesztése

- Hiperaktivitás kezelésére fejlesztendő területek: Jól szervezett környezet; rendszeres időbeosztás; határozott, következetesen betartott szabályrendszer; azonnali jutalmazás/büntetés (zsetonrendszer); konkrét, tömör instrukciók; szenzoros integráció

javítása, a test koordinációja, alkalmazkodóképesség növelése, szabálytudat alakítása, önszabályozás fejlesztése (mozgás, érzelmi, indulati), együttműködő- és versengő viselkedés tanítása/tanulása, siker- és kudarcélmény, önfigyelem javítása.

- Finommotorika fejlesztése. Grafomotorika, és a vizuomotoros koordináció fejlesztése. Vonalvezetési gyakorlatok. Az ujjmozgás- és az írásmozgás-koordináció fejlesztése.
- Saját testen, térben, síkban, időben való tájékozódás fejlesztése.
- Mozdás-beszéd-ritmus koordináció fejlesztése.
- Auditív -észlelés, -figyelem, -emlékezet fejlesztése.
- Vizuális -észlelés, -figyelem, -emlékezet fejlesztése.
- Szerialitás fejlesztése.
- Egyénre szabott beszéd-, és nyelvi fejlesztés.
- Beszédeszélelés, és beszédmegértés fejlesztése: hallási differenciálóképesség fejlesztése. A hallási figyelem fejlesztése, a beszédfigyelem fejlesztése.
- Nyelvi fejlesztés. A nyelvi kifejezőképesség fejlesztése. A grammatikai képességek, készségek és a nyelvi asszociációs készség fejlesztése.
- Aktív és passzív szókincs folyamatos bővítése, a relációs szókincs pontosítása.
- A beszéd alaki és tartalmi oldalának fejlesztése. A beszédmotorika és az artikuláció fejlesztése.
- A mondatalkotás alakítása, a fogalmak (ki)alakítása, a mondatértés fejlesztése.
- A kommunikációs képességek, készségek fejlesztése.
- Anyanyelvi fejlesztés.
- Életkornak megfelelő biztos számfogalom alakítása, matematika: képességek, készségek fejlesztése.
- Az általános tájékozottság fejlesztése.
- Általános ismeretek bővítése.
- A szociális érettség alakítása, a szociális képességek, készségek fejlesztése.
- A terápiát végző gyógypedagógus, logopédus és a gyermeket nevelő valamennyi óvodapedagógus közös munkája az Egyéni fejlesztési terv alapján.
- Rendszeres konzultálás az intézmény gyógypedagógusával, logopédusával, valamint szükség esetén (óvoda)pszichológussal.
- Szoros együttműködés a szülőkkel/gondviselővel.

Érvényes: A 2023/2024-es nevelési év végéig.

Felülvizsgálat ideje/helye: A 2023/2024-es nevelési évben a lakcím, illetve a tartózkodási hely szerint illetékes megyei szakértői bizottságnál, a 15/2013. (II.26.) EMMI rendelet 22.§ és a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 95.§ (6) bekezdése értelmében az intézmény és a szülő/törvényes képviselő együttes kezdeményezésére.

A szakértői vizsgálat befejezését követően a szülő/törvényes képviselő/nagykorú tanuló tájékoztatást kapott a szakértői vizsgálat megállapításairól, a szakértői vélemény várható tartalmáról, és az ezzel kapcsolatos jogokról és kötelezettségekről.

Az emberi erőforrások minisztere pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló 15/2013 (II. 26.) EMMI rendelet 18.§ szerint:

A gyermek, tanuló ellátására a szakértői véleményben foglaltak szerint akkor kerülhet sor ha az abban foglaltakkal a kiskorú tanuló esetén a szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló egyetért.

- *Amennyiben a szakértői véleményben foglaltakkal a szülő, a nagykorú tanuló nem ért egyet, a szakértői bizottság köteles erről a tényről a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes tankerületi központot tájékoztatni.*
- *A szülő, vagy nagykorú tanuló esetén a tanuló közvetlenül is eljárást indíthat a gyermek, tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes tankerületi központnál a szakértői vélemény felülvizsgálatát kezdeményezve.*
- *Szülőnek, vagy nagykorú tanuló esetén a tanulónak a szakértői véleményben foglaltakkal kapcsolatos egyetértését vagy egyet nem értését írásban kell közölnie.*
- *Amennyiben a szülő, vagy nagykorú tanuló esetén a tanuló a szakértői vélemény kézhezvételétől számított tizenöt napon belül nem tesz nyilatkozatot és nem indítja meg az eljárást, az egyetértését megadottnak kell tekinteni.*

A vizsgálat eredményeit a szülővel/törvényes képviselővel ismertettük, javaslatainkat elfogadta, melyet aláírásával igazolt.

Kaposvár, 2023. 08. 31.

Vizsgálók, konzulensek:

[redacted]
gyermekpszichiáter szakorvos

[redacted]
klinikai szakpszichológus

[redacted]
gyógypedagógus-logopédus
vizsgálatvezető

[redacted]
főigazgató-helyettes
megyei szakértői bizottság vezetője

Erről értesül:

1. Szülő/törvényes képviselő

A szülő/törvényes képviselő egyetértése esetén:

2. [redacted] Megyei Pedagógiai Szakszolgálat
3. [redacted]
4. Irattár

FEJLESZTÉSI TERV

Gyermek neve: [REDACTED]

Osztály: óvoda

Oktatási intézmény: Zákány Napsugár Óvoda és Konyha

Diagnózis: Keverter specifikus fejlődési zavarok BNO F83

K.m.n. hiperkinetikus zavar BNO F90.9

Szakértői vélemény iktatószáma: [REDACTED]

Felülvizsgálat ideje: 2023/2024

Fejlesztési időszak: 2023. október 1. – 2024. január 31.

A terápiás foglalkozások rendszeressége: heti 1 óra

Készítette és a foglalkozásokat vezeti: [REDACTED] gyógypedagógus

A Szakértői Bizottság korrekciós és fejlesztési javaslatai:

- Komplex, több komponensű terápia biztosítása.
- Részképességek, képességek fejlesztése.
- Lehetőség szerint: Mozgásterápia. Szenzoros jellegű mozgásterápia.
- Kellő adaptációval: Tréningprogram a verbális-, a téri-vizuális munkaemlékezet és a figyelem fejlesztésére.
- Hiperaktivitás kezelése.
- Egyénre szabott beszéd-, és nyelvi fejlesztés. (Szakértői vélemény iktatószáma: 15344/2023)

OKTÓBER	1. HÉT	2. HÉT	3. HÉT	4. HÉT	Megjegyzés:
A fejlesztés területei					
Pszichomotoros funkciók Mozgás	Év eleji megfigyelések, kiegészítő diagnosztikai mérések.	Mozgáskoordináció fejlesztése. A mozgások optimális, célszerű tér- és időbeli végrehajtása, a működő és a fixáló izmok működésének összehangolása. Statikus és dinamikus egyensúly fejlesztése.	Alsó-felső végtag független idegrendszeri vezérléseinek kialakítása. Kézzel végzett mozgások. Gyurmázás: gömbölyítés, nyújtás, lapítás, formázás.	Kézzel végzett mozgások. Színezés különböző nyomatékkal. Kézizom lazító gyakorlatok.	
Orientáció		Általános tájékozottság fejlesztése. Általános ismeretek bővítése.	Testséma kialakítása: fő és résztestek, funkciójuk, megnevezés, mozgássor leutánzása.	Testséma kialakítása: test összeállítása részekből síkban. Érzékszervek funkciója.	
Beszéd		Hallási figyelem és a beszédfigyelem fejlesztése. Ajak és arcizom gyakorlatok. Légzőgyakorlatok. Hibásan ejtett beszédhangok javítása egyéni ütem szerint.	Hallási figyelem és a beszédfigyelem fejlesztése. Fúvó-szívó gyakorlatok. Hibásan ejtett beszédhangok javítása egyéni ütem szerint.	Nyelvgyakorlatok • szájtéren kívül • szájtéren belül. Hibásan ejtett beszédhangok javítása egyéni ütem szerint.	
Kognitív funkciók		Vizuális észlelés. Vizuális figyelem.	Auditív észlelés. Auditív figyelem.	Auditív észlelés. Auditív figyelem. Alak- és formaállandóság.	
Affektív terület		Önismeret. Társismeret.	Emocionális képességek.	Önbecsülés.	

NOVEMBER	1. HÉT	2. HÉT	3. HÉT	4. HÉT	Megjegyzés:
A fejlesztés területei					
Pszichomotoros funkciók Mozgás	Egyensúlygyakorlatok nyitott, csukott szemmel, majd akadállyal.	A test középvonalát átlépő keresztmozgások fejlesztése.	A mozgásreflexek célszerűségének és gyorsaságának fejlesztése.	Festés ujjal, szivaccsal, ecsettel.	
Orientáció	Testséma fejlesztő gyakorlatok: önazonosítás, önarckép, hiány felismerési gyakorlatok.	Emberábrázolás fejlesztése a testséma tudatosításával párhuzamosan.	Testséma fejlesztő Téri orientáció: oldaliság kialakítása, bal oldal- testen.	Téri orientáció: oldaliság kialakítása, bal oldal-térben, játékban.	
Beszéd	Nyelvgyakorlatok • szájteáren kívül • szájteáren belül. Szavak, szókapcsolatok, hangsorok ismétlése. Hibásan ejtett beszédhangok javítása egyéni ütem szerint.	Beszédmotorika fejlesztése. Szóismétlés súgás alapján. Hibásan ejtett beszédhangok javítása egyéni ütem szerint.	Az artikuláció ügyesítése. Szógyűjtés. Hibásan ejtett beszédhangok javítása egyéni ütem szerint.	Hangfelismerés, differenciálás. Hibásan ejtett beszédhangok javítása egyéni ütem szerint.	
Kognitív funkciók	Auditív észlelés. Auditív figyelem.	Alak- és formaállandóság.	Vizuális figyelem. Vizuális differenciálás.	Vizuális figyelem. Vizuális differenciálás.	
Affektív terület	Tolerancia megismerése, megélése.	Empatikus viselkedés.	Szelektív kapcsolatok kialakítása.	A kapcsolat szerepének erősítése gyermek, illetve felnőtt viszonylatban.	

DECEMBER	1. HÉT	2. HÉT	3. HÉT		Megjegyzés:
A fejlesztés területei					
Pszichomotoros funkciók Mozgás	Kéztorna, ujj-játékok, zongorázás, gépelés.	Kéztorna. Ujjbábozás.	Ujj játékok. Tépés, csipegetés.		
Orientáció	Téri orientáció: bal oldal-síkban.	Téri orientáció: bal oldal-síkban.	Téri orientáció: bal oldal-síkban.		
Beszéd	Aktív és passzív szókincs bővítése. Hibásan ejtett beszédhangok javítása egyéni ütem szerint.	A relációs szókincs alakítása, fejlesztése, pontosítása. Hibásan ejtett beszédhangok javítása egyéni ütem szerint.	Szókeresés – kiegészítések, befejezések. Hibásan ejtett beszédhangok javítása egyéni ütem szerint.		
Kognitív funkciók	Auditív észlelés. Auditív differenciálás.	Auditív észlelés. Auditív differenciálás.	Akusztikus és diszkriminációs gyakorlatok. Akusztikus inger irányának észlelése.		
Affektív terület	Önbizalom javítása.	Önbecsülés, önértékelés fejlesztése.	Magabiztos viselkedés		

JANUÁR	1. HÉT	2. HÉT	3. HÉT	4. HÉT	Megjegyzés:
A fejlesztés területei					
Pszichomotoros funkciók Mozgás	Szem – kéz koordináció fejlesztése.	Finommotorika fejlesztése konstruáló, barkácsoló játékokkal. Puzzle.	Gyöngyfűzés Oppozíciós fogás alakítása.	Kiegészítő, tájékozódó mérés.	
Orientáció	Téri orientáció: oldaláság gyakorlása, jobb oldal testen, térben.	Téri orientáció: oldaláság gyakorlása, jobb oldal testen, térben.	Téri orientáció: oldaláság gyakorlása, jobb oldal síkban.	Kiegészítő, tájékozódó mérés.	
Beszéd	Hallási emlékezet fejlesztése. Hibásan ejtett beszédhangok javítása egyéni ütem szerint.	Hallási lényegkiemelő képesség fejlesztése. Hibásan ejtett beszédhangok javítása egyéni ütem szerint.	Nyelvi készség fokozása. Hibásan ejtett beszédhangok javítása egyéni ütem szerint.	Félévi diagnosztikus mérések, megfigyelések.	
Kognitív funkciók	Auditív figyelem. Vizuális és auditív alak- háttér.	Vizuális helyzet- pozíció felismerése.	Vizuális és auditív emlékezet. Auditív figyelem, koncentráció.	Kiegészítő, tájékozódó mérés.	
Affektív terület	Motiváció, teljesítményösztönzés.	Motiváció, teljesítményösztönzés.	Motiváció, teljesítményösztönzés.	Kiegészítő, tájékozódó mérés.	

FEJLESZTÉSI TERV

Gyermek neve: [REDACTED]

Osztály: óvoda

Oktatási intézmény: Zákány Napsugár Óvoda és Konyha

Diagnózis: Keverter specifikus fejlődési zavarok BNO F83

K.m.n. hiperkinetikus zavar BNO F90.9

Szakértői vélemény iktatószáma: [REDACTED]

Felülvizsgálat ideje: 2023/2024

Fejlesztési időszak: 2024. február 1. – 2024. június 21.

A terápiás foglalkozások rendszeressége: heti 1 óra

Készítette és a foglalkozásokat vezeti: [REDACTED] gyógypedagógus

A Szakértői Bizottság korrekciós és fejlesztési javaslatai:

- Komplex, több komponensű terápia biztosítása.
- Részképességek, képességek fejlesztése.
- Lehetőség szerint: Mozgásterápia. Szenzoros jellegű mozgásterápia.
- Kellő adaptációval: Tréningprogram a verbális-, a téri-vizuális munkaemlékezet és a figyelem fejlesztésére.
- Hiperaktivitás kezelése.
- Egyénre szabott beszéd-, és nyelvi fejlesztés. (Szakértői vélemény iktatószáma: XXXXXXXXXX)

FEBRUÁR	1. HÉT	2. HÉT	3. HÉT	4. HÉT	Megjegyzés:
A fejlesztés területei					
Pszichomotoros funkciók Mozgás	Finommotorika fejlesztése.	Finommotorika fejlesztése.	Finommotorika fejlesztése.	Grafomotorika fejlesztése irányított vonalvezetési gyakorlatokkal.	
Orientáció	Jobb-bal differenciálása. Térbeli irányok megkülönböztetése.	Jobb-bal differenciálása. Térbeli irányok megkülönböztetése.	Írányok.	Írányok.	
Beszéd	Mondat ismétlés (direkt módon) Mondatfonetikai eszközök használata: hangsúly, hangleadés, beszédtempó, beszédritmus, beszédszünet. Hibásan ejtett beszédhangok javítása egyéni ütem szerint.	Mondatok szavakra, szavak szótagokra hangokra bontása. Hibásan ejtett beszédhangok javítása egyéni ütem szerint.	A grammatikai képességek, készségek és a nyelvi asszociációs készség fejlesztése. Hibásan ejtett beszédhangok javítása egyéni ütem szerint.	Motoros fejlesztő játékok. Ritmusgyakorlatok. Hibásan ejtett beszédhangok javítása egyéni ütem szerint.	
Kognitív funkciók	Vizuális észlelés.	Vizuális figyelem.	Auditív észlelés.	Auditív figyelem.	
Affektív terület	Kapcsolatteremtési képesség fejlesztése. Kapcsolat felnőttekkel.	Kapcsolatteremtési képesség fejlesztése. Kapcsolat felnőttekkel.	Kapcsolatteremtési képesség fejlesztése.	Kapcsolatteremtési képesség fejlesztése.	

MÁRCIUS	1. HÉT	2. HÉT	3. HÉT	4. HÉT	Megjegyzés:
A fejlesztés területei					
Pszichomotoros funkciók Mozgás	Szem-kéz koordináció fejlesztése.	Szem-kéz koordináció fejlesztése.	Szem-kéz koordináció fejlesztése.	Szem-kéz koordináció fejlesztése.	
Orientáció	Íránygyakorlatok.	Íránygyakorlatok.	Téri orientáció alkalmazása tárgyak segítségével.	Téri orientáció alkalmazása tárgyak segítségével.	
Beszéd	Kommunikációs helyzetek. A beszéd alaki és tartalmi oldalának fejlesztése. Hibásan ejtett beszédhangok javítása egyéni ütem szerint.	Kommunikációs helyzetek. A beszéd alaki és tartalmi oldalának fejlesztése. Hibásan ejtett beszédhangok javítása egyéni ütem szerint.	A mondatalkotás alakítása, a fogalak (ki)alakítása, a mondatértés fejlesztése. Hibásan ejtett beszédhangok javítása egyéni ütem szerint.	A mondatalkotás alakítása, a fogalak (ki)alakítása, a mondatértés fejlesztése. Hibásan ejtett beszédhangok javítása egyéni ütem szerint.	
Kognitív funkciók	Alakfelismerés, alak-formaállandóság.	Kör, háromszög, négyzet. Válogatás, csoportosítás.	Vizuális differenciálás.	Vizuális differenciálás.	
Affektív terület	Aktivitás, belső motiváció kialakítása, fenntartása.	Aktivitás, belső motiváció kialakítása, fenntartása.	Munkatempó növelése.	Munkatempó növelése.	

ÁPRILIS	1. HÉT	2. HÉT	3. HÉT	4. HÉT	Megjegyzés:
A fejlesztés területei					
Pszichomotoros funkciók Mozgás	Kezek – ujjak mozgásának összerendezettségének fejlesztése.	Finommotorika fejlesztése.	Grafomotorika fejlesztése.	Grafomotorika fejlesztése.	
Orientáció	Téri orientáció alkalmazása tárgyak segítségével.	Téri orientáció alkalmazása téri játékokban.	Téri orientáció alkalmazása téri játékokban.	Téri orientáció alkalmazása téri játékokban.	
Beszéd	Beszédfejlesztés. A kommunikációs képességek, készségek fejlesztése. Hibásan ejtett beszédhangok javítása egyéni ütem szerint.	A nyelvi készségek fejlesztése. Hibásan ejtett beszédhangok javítása egyéni ütem szerint.	Szókincs bővítés Szógyűjtés asszociációs kapcsolat alapján. Főfogalom alá tartozó szavak gyűjtése. Hibásan ejtett beszédhangok javítása egyéni ütem szerint.	A grammatikai képességek, készségek és a nyelvi asszociációs készség fejlesztése. Hibásan ejtett beszédhangok javítása egyéni ütem szerint.	
Kognitív funkciók	Auditív észlelés, differenciálás.	Auditív észlelés, differenciálás.	Figyelem és koncentráció szintjének fejlesztése.	Figyelem és koncentráció szintjének fejlesztése.	
Affektív terület	Aktivitás, belső motiváció kialakítása, fenntartása.	Aktivitás, belső motiváció kialakítása, fenntartása.	Aktivitás, belső motiváció kialakítása, fenntartása.	Aktivitás, belső motiváció kialakítása, fenntartása.	

MÁJUS	1. HÉT	2. HÉT	3. HÉT	4. HÉT	Megjegyzés:
A fejlesztés területei					
Pszichomotoros funkciók Mozgás	Vizuo-motoros koordináció fejlesztő gyakorlatok	Grafomotorika fejlesztése.	Grafomotorika fejlesztése.	Év végi diagnosztikus mérések, megfigyelések.	
Orientáció	Komplex iránygyakorlatok.	Komplex iránygyakorlatok.	Komplex iránygyakorlatok.	Év végi diagnosztikus mérések, megfigyelések.	
Beszéd	Szókincs bővítés Szógyűjtés asszociációs kapcsolat alapján. Mondat és szövegértés Rövid mese, történet visszamondása. Hibásan ejtett beszédhangok javítása egyéni ütem szerin	Szókincs bővítés Mese, történet elmondása után, a feltett kérdésekre próbáljanak válaszolni a gyermekek, ill. kérdessenek ők is. Hibásan ejtett beszédhangok javítása egyéni ütem szerin	Anyanyelvi fejlesztés. Hibásan ejtett beszédhangok javítása egyéni ütem szerint.	Év végi diagnosztikus mérések, megfigyelések.	
Kognitív funkciók	Vizuális memória.	Auditív memória.	Figyelem és koncentráció szintjének fejlesztése.	Év végi diagnosztikus mérések, megfigyelések.	
Affektív terület	Feladattudat.	Feladattartás.	Önálló munkára ösztönzés.	Év végi diagnosztikus mérések, megfigyelések.	

JÚNIUS	1. HÉT	2. HÉT	3. HÉT	4. HÉT	Megjegyzés:
A fejlesztés területei					
Pszichomotoros funkciók Mozgás	Képességfejlesztő játékok.	Képességfejlesztő játékok.	Képességfejlesztő játékok.		
Orientáció	Képességfejlesztő játékok.	Képességfejlesztő játékok.	Képességfejlesztő játékok.		
Beszéd	Képességfejlesztő játékok.	Képességfejlesztő játékok.	Képességfejlesztő játékok.		
Kognitív funkciók	Képességfejlesztő játékok.	Képességfejlesztő játékok.	Képességfejlesztő játékok.		
Affektív terület	Képességfejlesztő játékok.	Képességfejlesztő játékok.	Képességfejlesztő játékok.		

Képjegyzék:

1. ábra: Zákány Napsugár Óvoda és Konyha
(Forrás: saját forrás)
2. ábra: Az SNI gyermekek számának alakulása Magyarországon 2012-2019 között
(Forrás: KSH oktatási adatai alapján)
3. ábra: A szakértői bizottságok kapcsolati hálója
(Forrás: A szakértői bizottsági tevékenység protokollja Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft., Budapest 2015)
4. ábra: X.Y. óvodai munkája 1
(Forrás: saját forrás)
5. ábra: X.Y. óvodai munkája 2
(Forrás: saját forrás)
6. ábra: X.Y. óvodai munkája 3
(Forrás: saját forrás)
7. ábra: X.Y. óvodai munkája 4
(Forrás: saját forrás)
8. ábra: X.Y. óvodai munkája 5
(Forrás: saját forrás)

4. ábra: X.Y. óvodai munkája 1
(Forrás: saját forrás)

5. ábra: X.Y. óvodai munkája 2
(Forrás: saját forrás)

6. ábra: X.Y. óvodai munkája 3
(Forrás: saját forrás)

7. ábra: X.Y. óvodai munkája 4
(Forrás: saját forrás)

8. ábra: X.Y. óvodai munkája 5
(Forrás: saját forrás)